

**STRATEGIA ROZWOJU GMINY
NOWA WIEŚ LĘBORSKA
NA LATA 2010 - 2020**



SPIIS TREŚCI

SPIIS TREŚCI.....	2
Wstęp	3
Metodologia sporządzania Strategii	4
Punkt A – Jaka jest sytuacja w gminie dzisiaj?.....	8
Analiza SWOT	26
Plan Strategiczny Gminy Nowa Wieś Lęborska 2000-2010	29
Punkt B – Jak powinna wyglądać gmina w przyszłości?	36
Jak z punktu A dojść do punktu B?.....	39
Monitoring realizacji Strategii	45
Budżet Gminy Nowa Wieś Lęborska a możliwości realizacji Strategii Rozwoju.....	46

Wstęp

Strategia rozwoju gminy jest dokumentem, który w jasny sposób wskazuje kierunki, w jakich powinna zmierzać gmina, aby zapewnić sobie stały, zrównoważony rozwój, a mieszkańcom konsekwentną poprawę warunków życia.

Celem strategii jest odpowiedź na pytanie, co należy wykonać, aby samorząd funkcjonował i rozwijał się w przyszłości. Strategia to plan długofalowego działania (w niniejszym opracowaniu przyjęto lata 2010 — 2020) Rady Gminy, Wójta i wspierających go urzędników oraz wszystkich, którym na sercu leży lepsze jutro gminy, wobec szans i zagrożeń wynikających ze zmieniającego się otoczenia i działań innych podmiotów.

Zgodnie z zapisami Strategii działanie takie jest ukierunkowane przez wartości i opcje uznane przez społeczność lokalną, bazujące na wewnętrznym potencjale sił i uwzględniające jej wewnętrzne słabości.

Strategia rozwoju nie może zawierać precyzyjnej listy inwestycji do realizacji, ponieważ z definicji jest domeną Wieloletnich Planów Finansowych, Planów Rozwoju Lokalnego. Tak szczegółowe informacje mogą być umieszczane tylko w dokumentach, które zawierają stale aktualizowane plany finansowe. Popęlenie takiego błędu spowodowałoby, że Strategia bardzo szybko straciłaby swoją aktualność.

Strategia stanowi podstawę działania gminy, programów i przedsięwzięć, a także polityki przestrzennej. Informuje o warunkach podejmowania i realizacji wszelkich działań w gminie, w tym formułowaniu kolejnych Wieloletnich Planów Inwestycyjnych i Finansowych.

Podnosi wiarygodność wobec partnerów zewnętrznych, dla których niejednokrotnie stanowi podstawę oceny współpracy z gminą lub lokalizacji własnych działań na terenie gminy.

Strategia rozwoju gminy stanowi podstawę korzystania przez gminę z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych zewnętrznych źródeł finansowania. Zgodnie z Dyrektywą Unii Europejskiej każda jednostka samorządowa powinna opierać swoje działania inwestycyjne współfinansowane ze środków Unii Europejskiej na planie strategicznym. Po wstąpieniu Polski do UE Strategia rozwoju jest wskazywana, jako jeden z najważniejszych dokumentów (nadrzędny wobec innych dokumentów) w funkcjonowaniu Jednostek Samorządu Terytorialnego, przedstawiający kierunki rozwoju jednostki na najbliższe kilkanaście lat.

Najważniejsze jest jednak, że Strategia rozwoju tworzy platformę współdziałania wszystkich zainteresowanych podmiotów w celu wypracowania wspólnej przyszłości, odpowiadającej ich potrzebom.

Metodologia sporządzania Strategii

Do roku 1974 częścią składową zatwierdzanych planów zagospodarowania przestrzennego był tzw. "Program", który również od strony potrzeb społeczno-gospodarczych, przedstawiał problematykę rozwoju danego terenu. Programy te miały stać się podstawą do tworzenia "pięcioletnich planów gospodarczych". Często były jednak przeszkodą, ponieważ były zbyt rzetelne i niezależne, wręcz niezgodne z "polityką". W latach 1975 — 1994 "Programy rozwoju" umieszczane były w opisowej, nie zatwierdzanej części miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nazywanych wówczas planami ogólnymi.

Obecnie podstawą prawną uchwalenia Strategii rozwoju gminy jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

W obecnie obowiązujących aktach prawnych opisano jedynie wymogi dotyczące sposobu opracowania i zawartości Strategii Kraju oraz Strategii Województw. Strategia rozwoju gminy nie wymaga formalnie żadnych opinii ani uzgodnień.

Zadaniem zespołu przygotowującego Strategię rozwoju gminy jest jedynie zebranie informacji i wniosków, usystematyzowanie ich i kolejne, nawet wielokrotne formowanie zamierzeń i zadań gminy z uwzględnieniem bliższej i dalszej przyszłości, zgodnie z przeprowadzonymi dyskusjami przedstawicieli społeczeństwa i samorządu.

Zespół przygotowujący projekt Strategii rozwoju gminy zaproponował metodę jej opracowania polegającą na przyjęciu i opisanu dwóch punktów kluczowych dla gminy:

- 1 — gdzie gmina jest w chwili obecnej — punkt A
- 2 — gdzie ma być za 10 lat (w 2020 roku) — punkt B

Następnie na tej kanwie, po scharakteryzowaniu ww. punktów (sytuacji) zaproponowano wypracowanie kolejnych kroków dla różnych dziedzin rozwoju, prowadzących gminę z punktu A do punktu B. Dla poszczególnych dziedzin kolejne wykonywane kroki to cele operacyjne. Opisanie różnic między punktami A i B (zdefiniowanie problemów, diagnoza braków, wyłonienie najbardziej wyróżniających się potrzeb i największych sukcesów) ma na

celu wybranie dziedzin, nad którymi trzeba pracować w dalszym rozwoju gminy. Ich analiza przynosi propozycje konkretnych idei programów rozwojowych.

Ostatnim etapem tego procesu powinna być, po przyjęciu Strategii rozwoju gminy przez Radę Gminy, cykliczna weryfikacja jej realizacji. Zaleca się, aby następowało to poprzez opracowanie i wykonanie poszczególnych działań i projektów wynikających z zapisów Strategii rozwoju gminy, a następnie ocenę porównawczą założonych i uzyskanych tą drogą efektów pod kątem uzyskania celu strategicznego i celów operacyjnych. Ważne jest, że wymienione w Strategii rozwoju gminy programy i projekty to idee Programów i Działań, które wymagają oddzielnego szczegółowego opracowania, a ich zbiór nie jest zamknięty. Niezbędne będzie m.in. wypracowanie dla nich planów działania (w tym określonych w czasie) ściśle powiązanych ze źródłami i zasadami finansowania oraz mierzalnych kryteriów oceny.

Bezdyskusyjne jest, że docelowy punkt (punkt B) musi być zgodny ze strategiami administracji wyższego rzędu, czyli Strategią Województwa i Strategią Kraju. Zawsze niezbędne jest również zweryfikowanie przyjętego celu (punktu B) w stosunku do tendencji rozwoju sąsiednich gmin w tym najsilniejszej — Lęborka. Żadna gmina nigdy nie istnieje sama, a procesy wzajemnych powiązań w tym konkretnym przypadku, są bardzo silne.

Dla określenia punktów kluczowych (A i B) jako niezbędną wskazano potrzebę sporządzenia badań społecznych i możliwie jak najszerszych konsultacji społecznych projektu Strategii rozwoju gminy, w celu określenia, co się mieszkańcom gminy nie podoba, czego brakuje oraz w jakiej gminie chcieliby wszyscy mieszkać w przyszłości.

Możliwie jak najbardziej szczegółowy opis punktu wyjściowego (punkt A) pozwala również na postawienie diagnozy ogólnej sytuacji gospodarczo-społecznej gminy opartej również na opiniach mieszkańców i ich postrzeganiu sytuacji. Fakt ten też jest bardzo ważny dla wyznaczania przyszłych celów rozwoju gminy oraz może być wyraźną wskazówką do pracy nad zmianą wizerunku gminy w świadomości samych jej mieszkańców (również, jeśli to konieczne dla polityki wójta).

Partycypacja społeczna

Przy sporządzaniu Strategii Rozwoju Gminy Nowa Wieś Lęborska przyjęto nacisk na możliwe jak najszersze skonsultowanie jej projektu ze wszystkimi zainteresowanymi podmiotami.

Dokumenty strategiczne dotyczące bezpośrednio Strategii rozwoju gminy:

- Strategia Rozwoju Powiatu Lęborskiego na lata 2007 - 2013 ,

- Program na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej Powiatu Lęborskiego na lata 2007 – 2015,
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nowa Wieś Lęborska na lata 2008 -2011 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2015,
- Gminna Strategia Rozwiązywania problemów Społecznych na lata 2011-2015,
- Plany (Programy) Rozwoju Sołectw (Odnowy Wsi),
- Wyniki samooceny przeprowadzonej metodą CAF w Urzędzie Gminy Nowa Wieś Lęborska,
- Strategia Rozwoju Kraju,
- Strategia Województwa Pomorskiego.

Na podstawie zapisów umieszczonych w Strategii Województwa Pomorskiego sformułowano następujące wytyczne do Strategii Rozwoju Gminy Nowa Wieś Lęborska na lata 2010 — 2020:

Charakterystyka regionu:

- czystego środowiska; wysokiej jakości życia; atrakcyjnej i spójnej przestrzeni,
- rozwoju opartego na wiedzy, umiejętnościach, aktywności i otwartości mieszkańców,
- silnej i zróżnicowanej gospodarki,
- partnerskiej współpracy,
- kultywowania wielokulturowego dziedzictwa oraz tradycji morskich i solidarnościowych.

W założeniach region Województwa Pomorskiego to:

- REGION KONKURENCYJNY,
- REGION SPÓJNY,
- REGION DOSTĘPNY.

Ważne dla formułowania strategii powiatów i gmin, jest fakt, że w regionie występują dwa zjawiska:

- wysokie zróżnicowania wewnątrz regionu,
- wzrost gospodarczy nie niweluje dysproporcji.

Obecna sytuacja w województwie pomorskim:

- największy przyrost naturalny w Polsce,
- najwyższa dynamika eksportu w kraju,
- 70% wartości regionalnej gospodarki powstaje w usługach,

- sektor małych i średnich przedsiębiorstw należy do najbardziej rozwiniętych w Polsce
- największy w kraju potencjał przemysłów morskich,
- rolnictwo ma warunki dla bardzo różnorodnych form rozwoju,
- prawie największy w Polsce odsetek osób z wyższym wykształceniem,
- duży potencjał instytucji edukacyjnych, naukowych i pozarządowych,
- wysokie walory środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- bogata spuścizna historyczna i etniczna,
- silne tradycje i nowe formy współpracy bałtyckiej,
- bardzo niski wskaźnik zatrudnienia,
- wysokie bezrobocie, zwłaszcza wśród ludzi młodych i na wsi,
- słaba zdolność przyciągania bezpośrednich inwestycji zagranicznych,
- najwyższe w Polsce wskaźniki przestępczości,
- wysoka liczba korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
- wysoka zachorowalność i umieralność na choroby nowotworowe,
- dostępność transportowa należy do najniższych w Polsce.

Wizja Województwa Pomorskiego:

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE
– ZNACZĄCY PARTNER
W REGIONIE MORZA BAŁTYCKIEGO

Punkt A – Jaka jest sytuacja w gminie dzisiaj?

Położenie geograficzne i miejsce w układzie komunikacyjnym.

Gmina Nowa Wieś Lęborska położona jest w północno – zachodniej części województwa pomorskiego w środkowej części powiatu lęborskiego zajmując ponad 38% jego powierzchni. Powierzchnia gminy szacowana jest na 270,39 km², dzięki czemu jest jedną z największych gmin w województwie pomorskim, zamieszkałą przez 13 338 tysięcy mieszkańców.¹

Gmina leży w dolinie rzeki Łeby pomiędzy wysoczyzną Pojezierza Kaszubskiego i Pobrzeża Kaszubskiego. Przez jej obszar przepływają rzeki: Łeba, Kisewa, Okalica, Pogorzeliца. Od strony południowej otaczają ją kompleksy leśne będące częścią Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”. Skoncentrowane są głównie na zboczach Pradoliny Łeby i w południowej części gminy. Lasy stanowią duży potencjał gospodarczy i ekologiczny, odgrywają znaczącą rolę w przestrzeni przyrodniczej regionu. Stanowią podstawę dla rozwoju lokalnego przemysłu drzewnego jak i pełnią funkcje turystyczno-wypoczynkowe.

Gmina położona jest w niewielkiej odległości od Morza Bałtyckiego, występują w niej liczne szlaki piesze i rowerowe, bogactwa naturalne, jeziora, parki, pomniki przyrody to wszystko sprawia, że jest to obszar atrakcyjny pod względem turystycznym i krajobrazowym.

Gmina Nowa Wieś Lęborska graniczy z:

- Gminą miejską Lębork,
- Gminą wiejską Cewice,
- Gminą wiejską Głównicyce,
- Gminą wiejską Łęczyce,
- Gminą wiejską Potęgowo,
- Gminą wiejską Wicko.

Gminy Powiatu Lęborskiego cechują podobne zależności. Są one połączone różnego rodzaju związkami, do których możemy zaliczyć system komunikacyjny, telekomunikacyjny czy energetyczny. Podobieństwa występują również w sferze gospodarczej, w zakresie oświaty, kultury i sportu.

¹ Urząd Gminy w Nowej Wsi Lęborskiej, Ewidencja ludności stan na 31.12.2010 r.

Wspólne cechy i zależności między sąsiadującymi gminami, wynikają przede wszystkim ze wspólnych tradycji, obyczajów, przeszłości historycznej, a także z rolniczego charakteru ziem, gospodarki leśnej oraz powiązania szlaków komunikacyjnych i turystycznych.

Obsługę komunikacyjną zapewnia system dróg o znaczeniu regionalnym, powiatowym i lokalnym. Przez teren gminy przebiegają następujące szlaki komunikacyjne:

- droga krajowa nr 6 relacji Szczecin – Gdańsk,
- droga wojewódzka nr 214 relacji Łeba - Lębork – Bytów,
- drogi powiatowe o łącznej długości 98,9 km,
- drogi gminne o łącznej długości 68,35 km,
 - o nawierzchni twardej – 30,32 km,
 - o nawierzchni gruntowej – 38,03 km,
- linie kolejowe relacji Szczecin – Gdynia oraz Lębork – Łeba (tylko w okresie letnim).

Tabela 1. Wykaz dróg powiatowych w Gminie Nowa Wieś Lęborska.

<i>Lp.</i>	<i>Nr drogi</i>	<i>Nazwa drogi</i>	<i>Długość w km</i>
<i>1.</i>	39 308	Granice gm. Wicko – Łebień – Janowice	12,350
<i>2.</i>	30 311	Granice gm. Głównyzyce – Żelazkowo – Nowa Wieś Lęborska	12,100
<i>3.</i>	39 313	Granice gm. Potęgowo – Darzewo	3,490
<i>4.</i>	39 315	Laska – Pogorzelice	4,200
<i>5.</i>	39 316	Redkowice – Pogorzelice	7,200
<i>6.</i>	39 317	Sikory – Janowice (droga nr 214)	14,097
<i>7.</i>	39 318	Granice Gminy Wicko – Rekowo Lęborskie	8,695
<i>8.</i>	39 321	Bąsewice – Rekowo Lęborskie	7,180
<i>9.</i>	39 322	od drogi nr 39 308 Obliwice	2,172
<i>10.</i>	39 323	Garczregorze – Wilkowo Nowowiejskie	6,030
<i>11.</i>	30 324	Nowa Wieś Lęborska do drogi nr 39 324	1,700
<i>12.</i>	39 325	droga wojewódzka – Kębłowo Nowowiejskie	4,540
<i>13.</i>	39 335	Pogorzelice – granice Gminy Cewice	3,000
<i>14.</i>	39 339	Leśnice – Małoszyce – Lębork	8,100
<i>15.</i>	39 340	Mosty – Lubowidz	4,040
<i>Razem:</i>			98,894

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Nowej Wsi Lęborskiej.

Kolejnym elementem komunikacji zbiorowej są połączenia autobusowe obsługiwane przez PKS w Lęborku oraz prywatnych przewoźników.

Strefy funkcjonalne na terenie gminy.

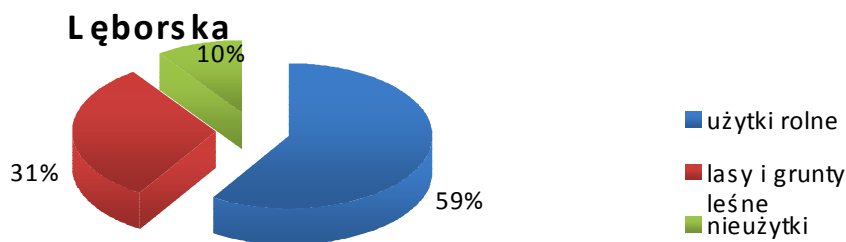
Struktura funkcjonalno – przestrzenna kształtowana jest przez wyznaczenie na obszarze gminy czterech podstawowych stref przeznaczeń i sposobów zagospodarowania terenów. Są to:

- strefa rolnicza,
- mieszkaniowo- rekreacyjna,
- koncentracji miejsc pracy,
- podstawowego systemu przyrodniczego.

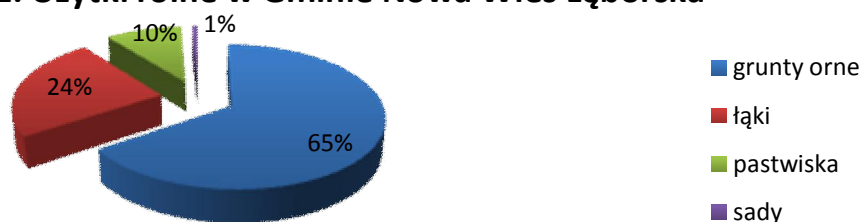
Każda ze stref terenów zabudowanych jest strefą wielofunkcyjną. Strefy zabudowy jak i układ terenów otwartych wypełniają cały obszar gminy. W obrębie stref występują obszary strategiczne, które wpływają na strukturę funkcjonalno- przestrzenną gminy. Obszary te cechują określone funkcje i formy zagospodarowania przestrzennego.

Dominującą rolę odgrywa strefa rolnicza, użytki rolne zajmują 16 020 ha, co stanowi 59% powierzchni gminy, w tym grunty orne 10 466 ha, łąki 3.844 i pastwiska 1.561 ha. Lasy i grunty leśne zajmują obszar 8.536 ha, natomiast nieużytki około 2.638 ha.

Wykres 1. Użytkowanie gruntów w Gminie Nowa Wieś



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Wykres 2. Użytki rolne w Gminie Nowa Wieś Lęborska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Gmina Nowa Wieś Lęborska jest gminą typowo rolniczą znajduje się w niej ok. 939 gospodarstw o łącznej powierzchni 11 371,85 ha. Średnia powierzchnia indywidualnych gospodarstw rolnych to 12 ha, a zatem gospodarstwa są bardzo małe i rozdrobnione. Najwięcej jest gospodarstw o powierzchni do 7 ha, natomiast najmniejszy odsetek stanowią gospodarstwa duże.

Tabela 2. Liczba gospodarstw indywidualnych ze względu na powierzchnię.

<i>Lp.</i>	<i>Powierzchnia</i>	<i>Liczba gospodarstw</i>
1.	1 – 2	332
2.	2 – 5	227
3.	5 – 7	102
4.	7 – 10	98
5.	10 – 15	86
6.	powyżej 15	94

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

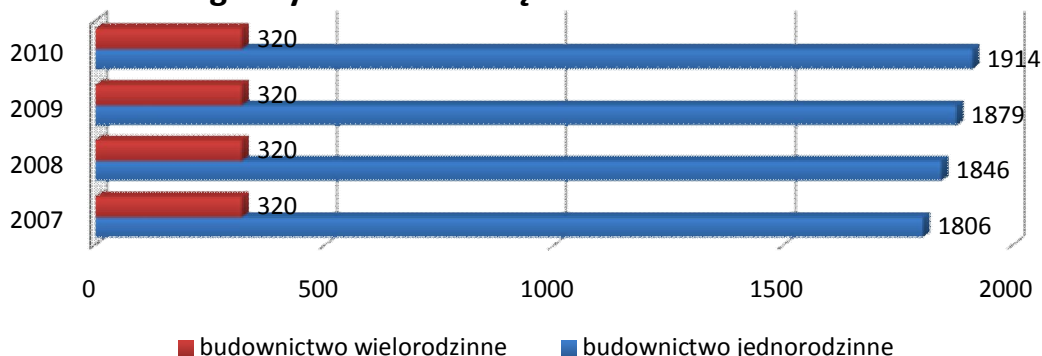
Naturalne warunki obszaru sprzyjały wykształceniu się rozdrobnionej sieci osadniczej. Na terenie gminy występują trzy bardzo duże wsie, w których liczba mieszkańców przewyższa 1000 oraz trzy duże wsie, liczące ok. 500 mieszkańców. Pozostałe miejscowości to wsie małe i bardzo małe liczące zaledwie po kilkanaście mieszkańców. We wsiach gminy przeważa zabudowa skupiona, jedynie na terenie Krępy Kaszubskiej, Karlikowa Lęborskiego, Kanina, Czarnówka i Chocielewka jest ona rozproszona.

Na terenie gminy występuje budownictwo jednorodzinne jak i wielorodzinne. W gminie zlokalizowanych jest około 2234 budynków mieszkalnych, w tym 1914 budynków jednorodzinnych i 320 budynków wielorodzinnych. Ogółem w domach jednorodzinnych zamieszkuje 60% mieszkańców gminy, podczas gdy w budynkach wielorodzinnych 40%.

Na terenie gminy są wsie, w których ponad 80% ludności mieszka w budownictwie wielorodzinnym ale są i takie, gdzie występują wyłącznie domy jednorodzinne. Budownictwo wielorodzinne przeważa w miejscowościach po byłych Przedsiębiorstwach Gospodarstwa Rolnego takich, jak: Łebień, Leśnice, Bąsewice, Darzewo, Lędziechowo, Obliwice, Niebędzino, Janowice, Pogorszewo i Kębłowo Nowowiejskie.

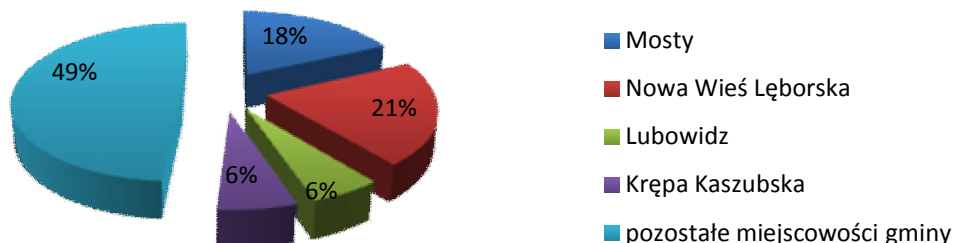
Największe skupisko budownictwa jednorodzinnego występuje na terenie Mostów oraz Nowej Wsi Lęborskiej – łącznie około 40% zasobów budownictwa jednorodzinnego Gminy.

Wykres 3. Budownictwo jednorodzinne i wielorodzinne na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska w latach 2007 - 2010.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Wykres 4. Budownictwo jednorodzinne na terenie gminy



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Nowa Wieś Lęborska jest silnie zurbanizowana, występuje tu zwarta zabudowa i w zasadzie stanowi przedmieście Lęborka. Zjawisko to spowodowane jest dynamiką budownictwa mieszkaniowego, które w ostatnich latach doprowadziło do połączenia z miastem.

Na terenie wsi znajdują się instytucje o charakterze publicznym: Urząd Gminy, Gminny Zakład Usług Komunalnych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Zdrowia, Biblioteka Publiczna, Zespół Szkół, Przedszkole.

Strefa rekreacyjna to przede wszystkim atrakcyjne miejsca i ciekawe zabytki architektury. Przez teren gminy przebiegają ścieżki rowerowe, szlaki piesze, szlaki konne oraz ścieżki dydaktyczno – przyrodnicze. W rejestrze zabytków widnieje dwór w Leśnicach, pochodząca z końca XVIII wieku wraz z późniejszym barokowym parkiem, natomiast w miejscowościach Janowice i Darzewo mieszczą się dwory pochodzące z końca XVIII wieku. W Garczegorzu znajduje się murowana Kaplica Grobowa z przełomu XVIII i XIX wieku. Na terenie gminy mieści się wiele zabytkowych kościołów m. in. w: Małoszycach, Janowicach, Łebieniu czy Garczegorzu. W Krępie Kaszubskiej znajduje się cmentarz więźniów Stutthofu oraz Izba Pamięci Ofiar Marszu Śmierci. Ponadto na terenie gminy zarejestrowane są 24 pomniki przyrody, m. in. lipy drobnolistne, platany klonolistne, jarzab szwedzki oraz dęby szypułkowe. Kolejnym miejscem służącym wypoczynkowi jest jezioro Lubowidz, które przyciąga miłośników rybactwa oraz żeglugi.

Sytuacja społeczna gminy.

Gmina Nowa Wieś Lęborska zamieszkała jest przez 13 338 mieszkańców. Zarówno pod względem powierzchni jak i liczby ludności zajmuje pierwsze miejsce w powiecie lęborskim wśród gmin wiejskich. Liczba ludności zamieszkująca obszar gminy systematycznie wzrasta dzięki dodatniemu przyrostowi naturalnymi oraz imigracjom. Gęstość zaludnienia wynosi 49 osób/km².

Obszar gminy podzielony jest na 22 sołectwa skupiające 37 miejscowości. Największą miejscowością jest Nową Wieś Lęborską, zamieszkała przez 2,5 tys. mieszkańców. Nowa Wieś Lęborska pełni funkcje gminnego ośrodka usługowego, to tutaj mieszczą się podstawowe urzędy, instytucje i obiekty użyteczności publicznej.

Tabela 3. Liczba mieszkańców w sołectwach gminy w latach 2006 – 2010.

Lp.	Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa	2007	2008	2009	2010
1.	Nowa Wieś Lęborska	Nowa Wieś Lęborska	2290	2306	2381	2445
2.	Mosty	Mosty	1647	1696	1706	1726
3.	Pogorzelice	Pogorzelice	432	447	465	457
4.	Czarnówko	Czarnówko, Kanin	268	269	268	263

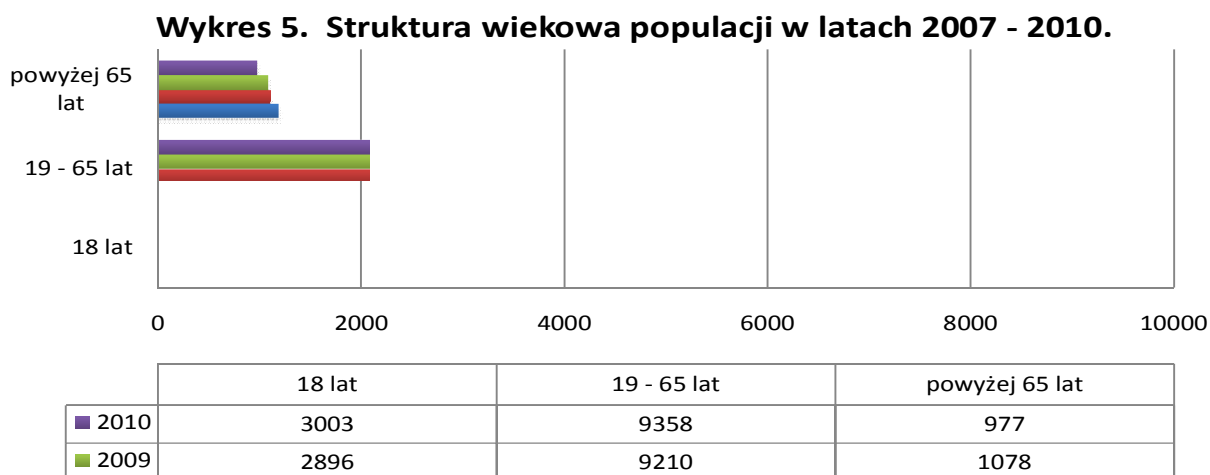
STRATEGIA ROZWOJU GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA NA LATA 2010-2020

5.	Redkowice	Redkowice, Żelazkowo, Niebędzino	634	635	633	664
6.	Krępa Kaszubska	Krępa Kaszubska	549	576	590	594
7.	Garczegorze	Garczegorze, Janisławiec, Darżkowo	509	510	520	532
8.	Wilkowo Nowowiejskie	Wilkowo Nowowiejskie	156	160	161	174
9.	Karlikowo Lęborskie	Karlikowo Lęborskie, Rekowo Lęborskie	329	334	335	329
10.	Lubowidz	Lubowidz, Ługi, Jamy	557	578	591	589
11.	Darzewo	Darzewo, Laska	328	321	326	328
12.	Łebień	Łebień	982	967	975	970
13.	Tawęcino	Tawęcino, Bażewice	482	478	480	473
14.	Kębłowo Nowowiejskie	Kębłowo Nowowiejskie, Łowcze	580	582	591	595
15.	Dziechlino	Dziechlino, Rybki, Małoszyce	451	451	453	445
16.	Janowiczki	Janowiczki,	225	220	223	228
17.	Janowice	Janowice, Rozgorze	533	532	514	514
18.	Chocielewko	Chocielewko	520	525	526	546
19.	Obliwice	Obliwice	200	196	203	205
20.	Pogorszewo	Pogorszewo	352	350	350	355
21.	Lędziechowo	Lędziechowo	277	592	284	289
22.	Leśnice	Leśnice, Piaskowa	595	608	609	617
Liczba mieszkańców ogółem:			12 897	13 028	13 184	13 338

Źródło: Ewidencja ludności – Urząd Gminy w Nowej Wsi Lęborskiej

Najlichnieszą grupą w gminie są osoby młode w wieku produkcyjnym, które stanowią 70% mieszkańców, a ich liczba stale wzrasta. Za ledwie 22,5% stanowią dzieci i młodzież w wieku do 18 lat. Najmniej reprezentatywną grupą są osoby powyżej 65 roku życia. Z roku na rok liczba osób w wieku poprodukcyjnym spada stanowiąc obecnie 7% mieszkańców gminy.

Gmina wykazuje cechy charakterystyczne dla społeczeństwa starzejącego się, gdyż udział osób młodych w stosunku do osób w wieku produkcyjnych jest ponad trzykrotnie niższy.



Źródło: Ewidencja ludności – Urząd Gminy w Nowej Wsi Lęborskiej

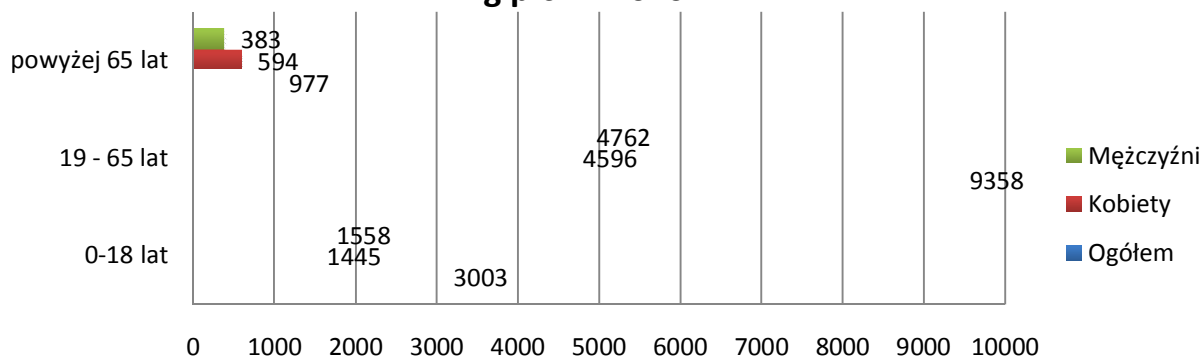
Najlichnieszą grupę w gminie stanowią kobiety i mężczyźni w przedziale wiekowym 19 – 65, drugą pod względem liczebności są osoby w wieku przedprodukcyjnym a więc dzieci i młodzież, natomiast najslabiej reprezentatywna część społeczeństwa to osoby w wieku poprodukcyjnym, powyżej 65 roku życia. Zarówno wśród osób w wieku przed - jak i produkcyjnym występuje przewaga mężczyzn nad kobietami, natomiast w grupie osób w wieku emerytalnym to kobiety stanowią większość. Współczynnik feminizacji w gminie wynosi 99 i jest najniższym w Powiecie Lęborskim.

Tabela 4. Liczba mieszkańców Gminy Nowa Wieś Lęborska wg płci w latach 2007 – 2010.

	2007	2008	2009	2010
Mężczyźni	6572	6895	6620	6703
Kobiety	6325	6133	6564	6635

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Wykres 6. Struktura ludności w gminie Nowa Wieś Lęborska wg płci w 2010 r.



Źródło: Ewidencja ludności – Urząd Gminy w Nowej Wsi Lęborskiej

Struktura wiekowa społeczeństwa ma swoje odzworowanie w stopniu wykształcenia mieszkańców gminy. Znaczna liczba ludności posiada najniższy stopień wykształcenia bądź nie posiada go w ogóle. Najliczniejszą grupę, bo aż 74%, stanowią osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym oraz osoby z wykształceniem zawodowym. Są to najczęściej osoby w wieku poprodukcyjnym które przez większość życia pracowały w rolnictwie lub nie miały możliwości kształcenia się. Osoby z wykształceniem niepełnym wyższym i wyższym stanowią zaledwie 4,4% społeczności gminy i są to zazwyczaj osoby młode.

Tabela 5. Struktura wykształcenia ludności Gminy Nowa Wieś Lęborska w 2008 roku.

<i>Wykształcenie</i>	<i>Liczba osób</i>
Brak wykształcenia (osoby powyżej 13 lat)	4503
Podstawowe i gimnazjalne	4451
Zawodowe	2690
Średnie ogólne	687
Średnie zawodowe	1850
Niepełne wyższe	478
Wyższe	689

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Na terenie gminy funkcjonuje 5 zespołów szkół, w których mieszczą się szkoły podstawowe i gimnazja, oraz Szkoła Podstawowa w Tawęcinnie. Funkcjonuje Przedszkole w Nowej Wsi Lęborskiej wraz z filią w Lubowidzu, oraz 6 oddziałów zerówek. Wg stanu na początek 2011 roku, w placówkach oświatowych na terenie gminy uczy się 1491 dzieci.

Tabela 6. Placówki oświatowe na terenie Gminy Nowa Wieś Lęborska.

<i>Lp.</i>	<i>Placówka</i>	<i>Miejscowość</i>
1.	Szkoła Podstawowa	Nowa Wieś Lęborska, Redkowice, Garczegorze, Łebień, Tawęcino, Leśnice
2.	Gimnazjum	Nowa Wieś Lęborska, Łebień, Redkowice, Leśnice
3.	Przedszkole	Nowa Wieś Lęborska, Lubowidz

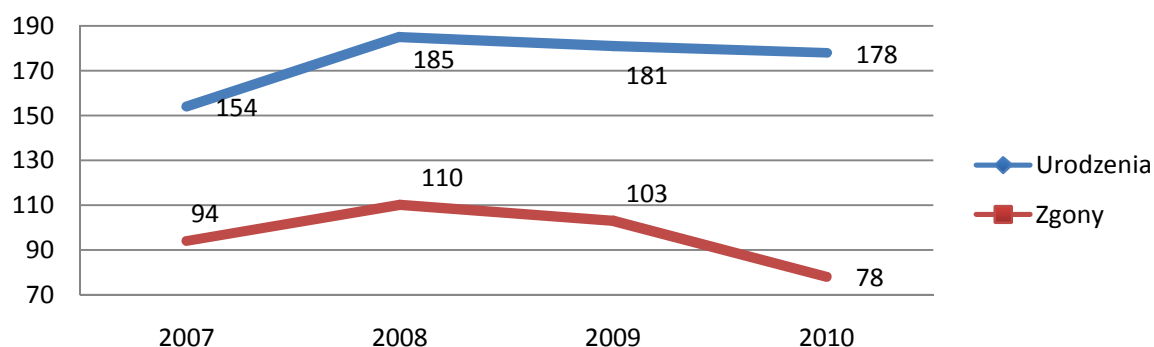
Począwszy do 2007 r. liczba urodzeń stale wzrastała za wyjątkiem roku 2010, natomiast od 2008 r. notuje się regularny spadek liczby zgonów. Konsekwencją tego jest wysoki przyrost naturalny, który wyniósł 7,5‰ i był o 27% wyższy w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Tabela 7. Liczba urodzeń i zgonów w Gminie Nowa Wieś Lęborska w latach 2007 – 2010.

	Liczba ludności	Urodzenie	Zgony	Saldo
2007	12 897	154	94	+ 60
2008	13 028	185	110	+ 75
2009	13 184	181	103	+ 78
2010	13 338	178	78	+ 100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Wykres 7. Przyrost naturalny



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Na długość życia ma wpływ wiele czynników, m. in. rodzaj wykonywanej pracy, dbałość o zdrowie jak i dostęp do opieki medycznej. Opiekę zdrowotną na terenie gminy zapewniają lekarze i pielęgniarki w Ośrodkach Zdrowia, które znajdują się w Nowej Wsi Lęborskiej i Łebieniu. W ośrodkach tych prowadzona jest indywidualna praktyka lekarska.

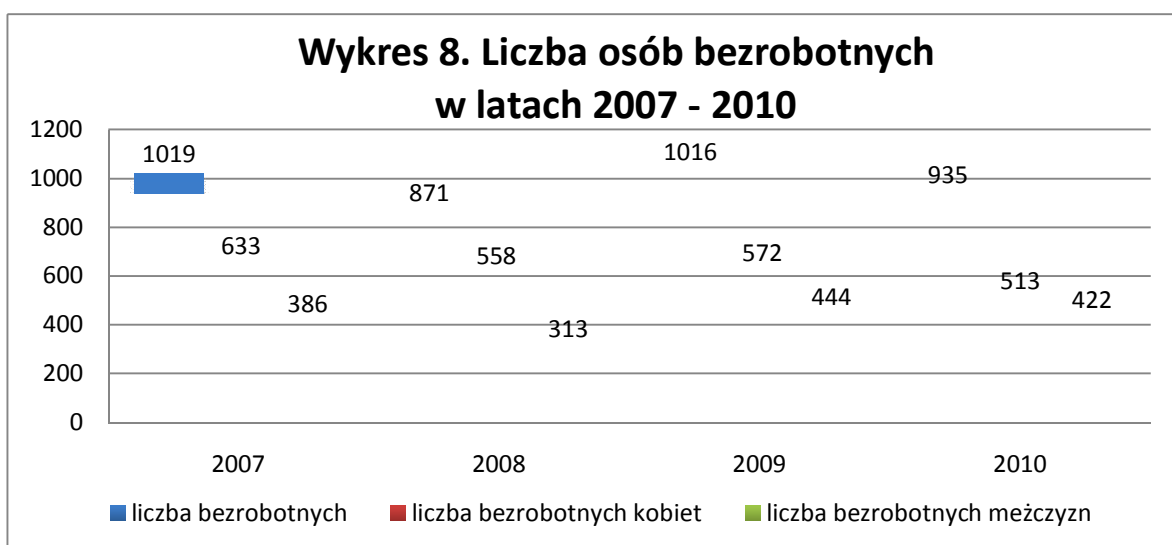
Rozmieszczenie placówek służby zdrowia jest nie tylko nierównomierne, ale także nie zabezpiecza potrzeb mieszkańcom gminy, w szczególności, w zakresie porad specjalistycznych oraz rehabilitacji.

Zjawisko bezrobocia na lokalnym rynku pracy.

Transformacja systemowa przekształcająca gospodarkę Polski na rynkową spowodowała przemiany na rynku pracy, na którym w dość krótkim czasie nastąpiło przejście od niedoboru siły roboczej do masowego bezrobocia. Sytuacja ta szczególnie dotknęła byłych pracowników Państwowych Gospodarstw Rolnych, szczególnie na wsiach gdzie PGR był jedynym zakładem pracy. Ze względu na likwidację PGR-ów na terenie Gminy Nowa Wieś Lęborska, długotrwałe bezrobocie pociągnęło za sobą lawinę skutków, które spowodowały znaczny spadek aktywności społecznej. Rosnąca skala bezrobocia długotrwałego oraz wzrost liczby bezrobotnych pozbawionych prawa do zasiłku powodował wykluczenie społeczne wśród dużej części osób.

Bezrobocie jest jednym z głównych problemów występujących w gminie Nowa Wieś Lęborska. Pomimo polityki socjalnej prowadzonej przez gminę, oraz nowych miejsc pracy nadal znaczący odsetek ludzi pozostaje bez zatrudnienia. Od kilku lat notuje się stopniowy spadek liczby osób bezrobotnych. Na koniec grudnia 2010 bezrobocie wynosiła 7,0%, w porównaniu do roku poprzedniego spadło o 8%.

Wśród osób pozostających bez pracy przeważają kobiety. W 2007 r. stanowiły aż 62% bezrobotnych podczas, gdy na koniec 2010 r. procent ten zmalał do 54.



Źródło: Dane statystyczne z Powiatowego Urzędu Pracy w Lęborku

Zasiłek dla bezrobotnych często stanowi jedyne źródło dochodu dla osób nie mających zatrudnienia. Na koniec 2010 r. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Lęborku zarejestrowanych było 320 osób z prawem do zasiłku, tj. o 169 mniej niż w roku poprzednim. Grupy osób, które najczęściej korzystają z zasiłku to osoby powyżej 50 roku życia, bez kwalifikacji zawodowych i osoby niepełnosprawne.

Innym kryterium różnicującym bezrobotnych jest okres pozostawania bez pracy. Od 2007 r. nastąpił znaczący spadek osób, które pozostawały bez pracy dłużej niż 12 miesięcy. Na koniec grudnia 2010 r. status długotrwale bezrobotnego posiadało 216 osób, czyli 23% ogółu zarejestrowanych. Osoby długotrwale bezrobotne to w dużej części osoby młode do 34 roku życia oraz osoby w przedziale wiekowym 45 – 54 lata.

Wykres 9. Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku i wg czasu pozostawania bez pracy.



Źródło: Dane statystyczne z Powiatowego Urzędu Pracy w Lęborku

Szczególną grupą osób występującą na rynku pracy jest bezrobotna młodzież i ludzie młodzi do 34 roku życia. Czynniki wpływającymi na niemożność znalezienia pracy jest najczęściej brak doświadczenia i wykształcenia. Stanowią oni największy odsetek osób bezrobotnych, który z roku na rok rośnie. W końcu 2010 r. udział bezrobotnej młodzieży do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych wynosił 24%, zaś osób w przedziale wiekowym 25 – 34, 23%, co stanowiło ok. 50% udziału osób młodych w liczbie osób bezrobotnych.

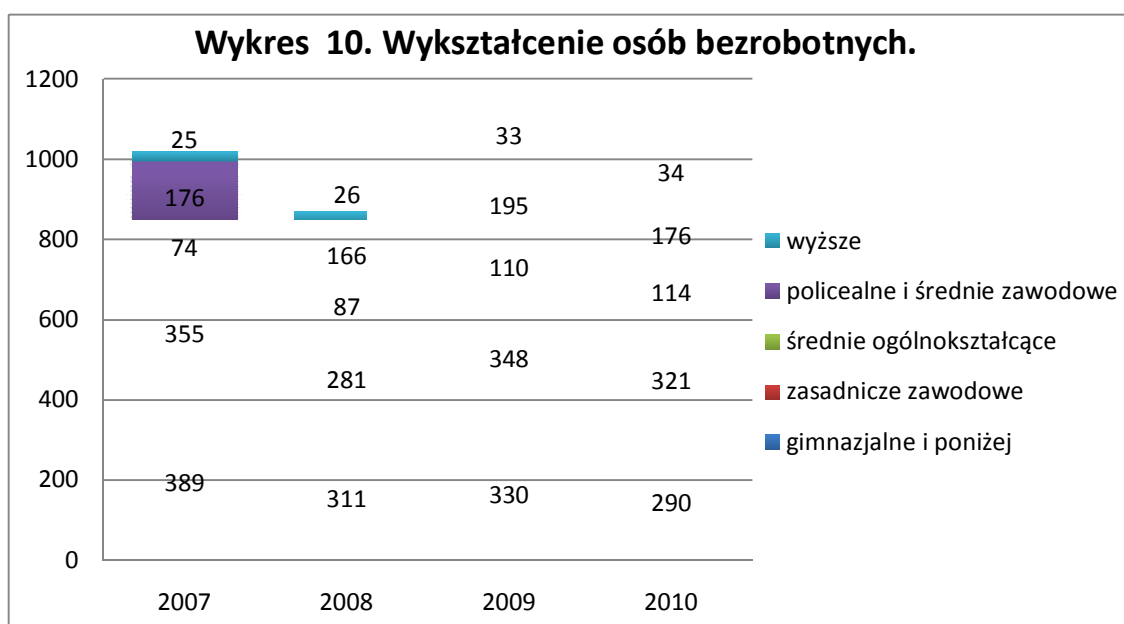
Kolejne 20% osób bezrobotnych stanowią osoby po 45 roku życia, czyli osoby stopniowo wychodzące z zatrudnienia. Osoby w tej grupie narażone są na czynniki wykluczające je z rynku pracy do, których należą niska mobilność przestrzenna i zawodowa.

Niecałe 9% stanowiły osoby z przedziału 55 – 59, których liczba w 2010 wzrosła do 14%. W skład najmniej licznej grupy wchodzi osoby powyżej 60 roku życia, których liczba od kilku lat oscyluje w granicach 1,5%.

Tabela 8. Osoby bezrobotne wg wieku.

Wiek	2007	2008	2009	2010
18 – 24 lat	227	198	271	228
25 – 34 lat	253	216	249	217
35 – 44 lat	200	171	186	160
45 – 54 lat	251	201	217	187
55 – 59 lat	77	71	80	132
60 – 64 lat	11	12	13	11

Bezrobocie dotyka osoby z wykształceniem zawodowym jak i osoby z wykształceniem wyższym i średnim. Na koniec 2010 r. najliczniejszą grupą bezrobotnych były osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i gimnazjalnym. Stanowiły one 65% ogółu bezrobotnych. Najmniej liczną grupą były osoby legitymujące się dyplomem wyższej uczelni, stanowiąc 3,6% osób niezatrudnionych. W stosunku do 2009 r. odnotowano wzrost udziału osób z wykształceniem wyższymi, policealnym i średnim zawodowym w udziale osób bezrobotnych, natomiast spadek osób z wykształceniem niższym.



Struktura gospodarcza gminy.

Gmina Nowa Wieś Lęborska jest gminą typowo rolniczą. Znacząca część obszaru, gdyż aż 60%, stanowią użytki rolne i tereny po byłych Państwowych Gospodarstwach Rolnych.

Tabela 9. Użytkowanie gruntów w Gminie Nowa Wieś Lęborska

Rodzaj użytkownika		Gmina	
		Powierzchnia [ha]	Udział procentowy [%]
użytki rolne		16 020 (100,0%)	58,8
w tym:	<i>grunty orne</i>	10466 (65,81%)	38,7
	<i>sady</i>	32 (0,20%)	0,12
	<i>łąki</i>	3844 (24,17%)	14,21
	<i>pastwiska</i>	1561 (9,81%)	5,77
lasy i grunty leśne		8536	31,6
nieużytki		2638	9,6
Razem:		27039	100

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Pomorskiego 2002. Tom H, 2002, Urząd Statystyczny, Gdańsk.

Na terenie gminy znajduje się 939 gospodarstw rolnych z czego 560 stanowi gospodarstwa do 5 ha. Gmina Nowa Wieś Lęborska zatracza charakter rolniczy na rzecz pracy poza rolnictwem oraz na rzecz samo zatrudnienia. Następuje stopniowe odchodzenie od produkcji rolnej gdyż staje się ona nieefektywna i niekonkurencyjna. Gospodarstwa są zbyt małe, rozdrobnione i brak w nich nowoczesnych rozwiązań a przede wszystkim nowoczesnej infrastruktury.

Jeszcze do niedawna rolnictwo było głównym źródłem utrzymania, dziś jest wypierane przez sektor małych i średnich przedsiębiorstw.

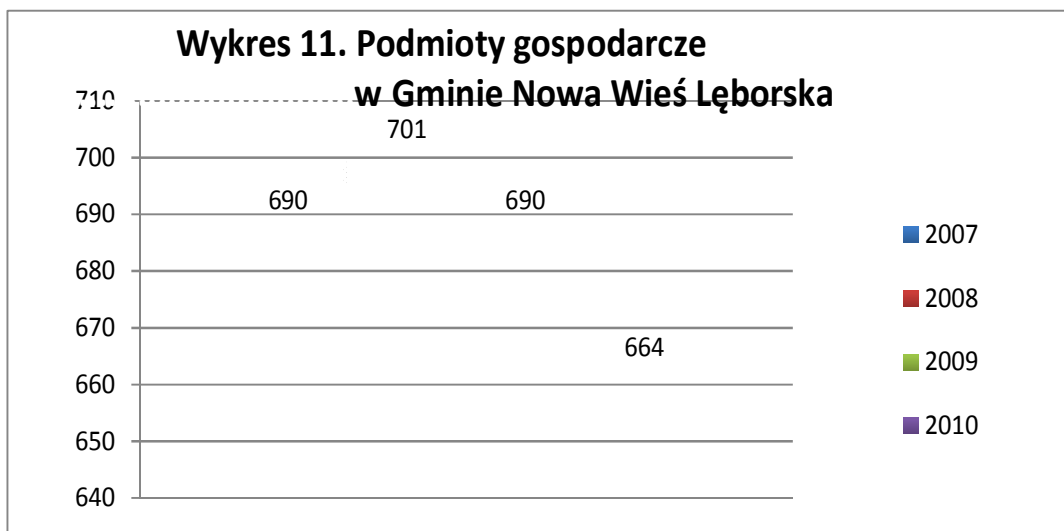
Spośród mieszkańców Gminy, których źródłem utrzymania jest praca, aż 83,6% utrzymuje się z pracy poza rolnictwem. Wśród pracujących w gospodarce narodowej 34% zatrudnionych było w sekcji przemysł, ponad 18% w edukacji, 15% w budownictwie oraz w handlu i naprawach, 6% w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie. Dominują drobni przedsiębiorcy działający w branży usługowej i handlu detalicznym.

W Gminie Nowa Wieś Lęborska działają 664 podmioty gospodarcze. Ich liczba począwszy od 2008 r. maleje. Spowodowane jest to tym, że przedsiębiorcy zamykają swoje

zakłady ze względu na wysokie koszty prowadzenia działalności, biurokrację, wysokie podatki oraz brak podstawowej infrastruktury technicznej. Jedynie w branży motoryzacyjnej i działalności związanej z ochroną zdrowia nastąpił niewielki wzrost podmiotów gospodarczych. Niezmiennie od kilku lat największy udział stanowią przedsiębiorstwa usługowe. W budownictwie zarejestrowanych jest 176 podmiotów gospodarczych a w handlu 179 co stanowi ponad 50% udziału w ogóle przedsiębiorców. Wszystkie zaliczają się do małych lub średnich przedsiębiorstw. W większości są to przedsiębiorstwa zatrudniające do 50 pracowników, ale również funkcjonuje kilka średnich.

Tabela 10. Struktura podmiotów gospodarczych wg branż w Gminie Nowa Wieś Lęborska

Branża	2007	2008	2009	2010
Budowa maszyn i urządzeń	1	2	2	3
Budownictwo	161	183	189	176
Gastronomia	15	16	17	14
Handel	210	197	196	179
Hodowla	3	2	2	2
Usługi informatyczne	0	2	2	2
Materiały budowlane	2	2	1	1
Metalowe	48	46	38	41
Motoryzacja	32	35	36	39
Odzież	1	1	2	1
Ochrona zdrowia	24	24	25	28
Precyzyjne	0	14	18	11
Produkcyjno – usługowa	15	13	10	8
Pozostałe usługi materialne	36	34	35	34
Pozostałe usługi niematerialne	78	73	63	71
Produkcja wyrobów	8	8	8	4
Artykuły spożywcze	1	1	1	1
Transport	54	47	45	48
Usługi przemysłowe	1	1	0	1
Łączna liczba przedsiębiorców	690	701	690	664



Do największych zakładów na terenie Gminy Nowa Wieś Lęborska należą:

- przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe „Abar”,
- przedsiębiorstwo „Hrynbud”,
- przedsiębiorstwo „Trans Rud”,
- Tartak „Drewo”,
- Tartak w Chocielewku,
- Zakład Mechaniki Maszyn „Avalon”,
- AREX

Na terenie gminy znajduje się filia „Banku Spółdzielczego” w Łebie. Działają drobne przedsiębiorstwa usługowe – sklepy, warsztaty samochodowe, fryzjer, itp.

Turystyka i rekreacja

Gmina Nowa Wieś Lęborska charakteryzuje się dużymi walorami krajobrazowymi. Urozmaicona rzeźba terenu, bogata sieć hydrograficzna oraz szata roślinna wpływa na atrakcyjność turystyczną gminy. Jednak na dzień dzisiejszy gmina charakteryzuje się umiarkowanym rozwojem turystycznej bazy noclegowej. Według danych z 2009 roku baza noclegowa w gminie obejmuje 8 obiektów, a liczbę miejsc noclegowych w Gminie Nowa Wieś Lęborska ocenia się na 685.

Niewątpliwym potencjałem turystycznym jest jezioro Lubowidz. Jednakże ze względu na brak odpowiedniej infrastruktury jest ono w pełni niewykorzystane.

Identyfikacja z gminą i wizerunek gminy

Zdecydowana większość mieszkańców czuje się związana z Gminą Nowa Wieś Lęborska. Widoczna jest także zależność pomiędzy stopniem przywiązania do gminy a okresem zamieszkiwania na jej terenie. Osoby mieszkające dłużej w gminie czują się z nią bardziej związane niż osoby z krótszym stażem.

Aktywność społeczna mieszkańców

Zdecydowana większość mieszkańców zainteresowana jest polityką lokalną oraz sprawami rozwoju gminy. Widoczne jednak jest zróżnicowanie poziomu tego zainteresowania w zależności od miejsca zamieszkania oraz stażu zamieszkania na terenie gminy.

O wysokim poziomie aktywności społecznej na terenie gminy świadczy nie tylko liczba zarejestrowanych na jej obszarze organizacji i stowarzyszeń, lecz przede wszystkim działania samych mieszkańców.

Organizacje na terenie Gminy Nowa Wieś Lęborska:

1. Fundacja Ekologiczno – Sportowa im. Tomasza Hopfera

Cele Fundacji:

- prowadzenie działalności zmierzających do poprawy środowiska naturalnego, a co za tym idzie poprawy warunków życia, pracy i wypoczynku człowieka zarówno w Polsce, jak i poza jej granicami,
- gromadzenie i wypracowanie środków materialnych na działania związane z ochroną środowiska,
- działania profilaktyczno - ochronne dotyczące ochrony zasobów naturalnych

- w zakresie ponadregionalnym,
- organizacja nowatorskich imprez ekologiczno – sportowych propagujących różnego rodzaju sporty (m.in. Maraton pamięci Tomasza Hopfera, biegi przełajowe w Obliwicach).

2. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Światło”

Cele stowarzyszenia:

- troska o niepełnosprawnych (osoby dorosłe oraz dzieci i młodzież),
- pomoc i ochrona chorego,
- całkowita apolityczność, bezstronność i neutralność, niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym, kierując się ich potrzebami życiowymi.

3. Kółko Rolnicze - Koło Gospodyń Wiejskich w Chocielewku.

4. Kółko Rolnicze - Koło Gospodyń Wiejskich w Kębłowie Nowowiejskim.

5. Kółko Rolnicze - Koło Gospodyń Wiejskich w Krępie Kaszubskiej.

6. Kółko Rolnicze - Koło Gospodyń Wiejskich w Tawęcinnie.

7. Kółko Rolnicze - Koło Gospodyń Wiejskich w Mostach.

8. Kółko Rolnicze w Leśnicach.

9. Kółko Rolnicze w Wilkowie Nowowiejskim.

Działalność Kółek Rolniczych to głównie integrowanie i aktywizacja społeczności wiejskich, np. organizowanie imprez dla mieszkańców wsi, ubieganie się o fundusze na potrzeby wsi.

10. Gminne Koło Polskiego Związku Emerytów i Rencistów

Działalność związku jest to min. organizowanie opieki nad ludźmi samotnymi i niepełnosprawnymi, usuwanie barier w zatrudnianiu emerytów i rencistów, prowadzenie działalności turystycznej i krajoznawczej.

11. Stowarzyszenie kultury fizycznej Klub Sportowy „Tęcza” Nowa Wieś Lęborska.

12. Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Nowej Wsi Lęborskiej.

13. Stowarzyszenie kultury fizycznej Klub Sportowy „Anioły” Garczegorze.

14. Stowarzyszenie kultury fizycznej Klub Sportowy „Start” Łebień.

Celem klubów sportowych jest szerzenie kultury fizycznej wśród mieszkańców Gminy Nowa Wieś Lęborska.

Oprócz powyższych organizacji na terenie gminy w celach społecznych prężnie działają Sołtysi i Rady Sołecki oraz Radni.

Analiza SWOT

Gmina Nowa Wieś Lęborska

Mocne strony

- Walory przyrodnicze i krajobrazowe,
- Jezioro Lubowidz,
- Wysoka aktywność mieszkańców,
- Złóża torfu i borowiny leczniczej,
- Bliskość morza,
- Uwarunkowania historyczne – grodziska kultury Łużyckiej (zasoby w Czarnówku), zabytkowe kościoły, cmentarz pomordowanych więźniów KL Stutthof w Krępie Kaszubskiej,
- Znaczna ilość odnowionych świetlic wiejskich tj. GOK Nowa Wieś Lęborska, Krępa Kaszubska, Garczegorze, Pogorzelice, Redkowice, Niebedzino, Kębłowo Nowowiejskie, Karlikowo Lęborskie, Wilkowo, Lędziechowo, Łebień, Obliwice, Chocielewko – funkcje integracyjne,
- Prężnie działające na rzecz wsi i gminy Kółka Rolnicze wykazujące szczególną dbałość o integrację mieszkańców, zagospodarowanie czasu dla dzieci i młodzieży,
- Place zabaw we wszystkich miejscowościach,
- Boisko Orlik – funkcje integracyjne,
- Dobrze rozwinięta sieć klubów sportowych, sukcesy tenisistów stołowych i piłkarzy nożnych,
- Chęć integracji i potrzeba pracy dla wspólnego dobra gminy,
- Dobrze rozwinięta infrastruktura oświatowa,
- Dobrze rozwinięta administracja samorządowa dążąca do lepszego funkcjonowania (m.in. program CAF),
- Ciągły przyrost mieszkańców gminy.

Słabe strony

- Brak planu zagospodarowania przestrzennego Gminy z uwzględnieniem terenów przeznaczonych pod inwestycje,
- Zły stan infrastruktury drogowej - zły stan dróg, brak chodników, ścieżek rowerowych, brak barierek przy chodnikach, brak sygnalizacji świetlnej,
- Brak kanalizacji sanitarnej i deszczowej w większości miejscowości (w jej posiadaniu jest Nowa Wieś Lęborska i Mosty oraz osiedla popegeerowskie w Pogorzewie, Darzewie, Łebieniu, Janowicach,
- Niewykorzystany potencjał jeziora Lubowidz,
- Niedostatek kapitału lokalnego i utrudniony dostęp miejscowych przedsiębiorców do kapitału zewnętrznego,
- Zanieczyszczenie powietrza emisją niską (spalanie śmieci),
- Duża ilość azbestu na budynkach,
- Zanieczyszczenie wód ściekami komunalnymi,
- Wysokie bezrobocie i niskie kwalifikacje bezrobotnych,
- Brak uzbrojonych terenów pod inwestycje,
- Podział mieszkańców na „starych” i „nowych”,
- Mała ilość inwestycji kapitałowych i zagranicznych,
- Słaba oferta dla turystów,
- Brak „powrotów” wykształconych ludzi do swoich środowisk,
- Brak rozwiniętego przemysłu,
- Słaba dbałość o zabytki,
- Niski poziom wykształcenia mieszkańców,
- Mało mieszkań socjalnych,
- Niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach,
- Brak żłobka,
- Brak spójnej polityki jednostek samorządowo-terytorialnych różnych

- szczebli,
- Brak planowania strategicznego i operacyjnego,
 - Brak przystanku kolejowego w Mostach,
 - Sieć energetyczna wymagająca modernizacji,
 - Brak infrastruktury dla nowej zabudowy,
 - Brak ładu przestrzennego, zaburzenie przestrzeni, np. wsteczna linia zabudowy,
 - Znikoma baza hotelowa i niewielka ilość kwater agroturystycznych,
 - Brak możliwości utrzymania infrastruktury zapewniającej Internet dla całej gminy,
 - Brak „marki” gminy i oferty dla inwestorów.

Szanse

- Harmonijny rozwój,
- Konsekwencja i ciągłość dokumentów gminnych,
- Gmina Nowa Wieś Lęborska jako region z wykształconą marką, zapewniający mieszkańcom szereg usług, teren konkurencyjny,
- Budowa ferm wiatrowych,
- Wysoka efektywność w wykorzystywaniu funduszy unijnych (100% złożonych projektów otrzymało dofinansowanie),
- Strategia różna dla miejscowości (zróżnicowanie obrębów, różne problemy rozwojowe),
- Rozwój agroturystyki i turystyki,
- Wykorzystanie warunków przyrodniczych,
- Zagospodarowanie terenów wokół

Zagrożenia

- Niski stan świadomości mieszkańców w dziedzinie ochrony środowiska,
- Rozdrobnienie gospodarstw rolnych,
- Konflikty: starzy – nowi mieszkańcy, walory krajobrazowe - infrastruktura,
- Zbyt gwałtowny rozwój terenów mieszkaniowych, suburbanizacja,
- Zabudowa zaburza gospodarkę wodno-ściekową,
- Umieszczenie, utrata wiejskiego charakteru,
- Zabudowa na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, gęsta zabudowa uniemożliwia korzystanie z walorów gminy,
- Problem gospodarki nieczystościami – nieczystości zamiast do szamb i oczyszczalni trafiają do gruntu lub wody,

- jeziora Lubowidz,
- Rozwój ścieżek krajobrazowych i przyrodniczych, edukacyjnych i konnych,
- Rzeka Łeba – trasy kajakowe,
- Budowanie dróg gminnych,
- Poprawa stanu infrastruktury,
- Edukacja ekologiczna,
- Opracowanie systemu wspierania rolników,
- Opracowanie systemu wspierania i promocji zatrudnienia,
- Opracowanie systemu pomocy dla najuboższych dzieci,
- Budowanie partnerstwa pomiędzy poszczególnymi miejscowościami w gminie,
- Integracja mieszkańców,
- Kampania promocyjna gminy, także wśród mieszkańców zachęcająca do meldowania się na terenie gminy.
- Wyprowadzenie się przemysłu i usług z gminy,
- Problem wykluczenia społecznego,
- Roszczeniowi mieszkańcy,
- Dzikie wysypiska śmieci,
- Usuwanie azbestu i składowanie w niewiadomym miejscu,
- Niska motywacja do podjęcia pracy przez klientów GOPS,
- Traktowanie zasiłków jako stałej pensji.

Powyższy wykaz stanowi całościowe zestawienie haseł według kryteriów analizy SWOT. Część z nich stanowi efekt problemów zgłaszanych przez gospodarzy miejscowości – sołtysów oraz mieszkańców jednak niezaprzeczalnie za najsłabsze strony gminy należy uznać brak planów zagospodarowania przestrzennego przynajmniej dla kilku strategicznych miejscowości Gminy z ustaleniem w nim stref przeznaczonych pod inwestycje. Powoduje to niewielkie zainteresowanie Gminą jako potencjalnym miejscem do zainwestowania. Bazowanie tylko na decyzjach o lokalizacji celu publicznego powoduje nie tylko opóźnienia czasowe, co dla przedsiębiorcy oznacza straty ale i w ujęciu czasowym również nieład przestrzenny.

Drogi gminne są nieutwardzone co w połączeniu z brakiem odwodnienia powoduje znaczące utrudnienia zarówno dla mieszkańców jak i przedsiębiorców, co również zniechęca nowych potencjalnych inwestorów.

Jeziro Lubowidz będące perłą mogącą przyciągnąć turystów i inwestorów nie jest w żadnej części zagospodarowane i przygotowane do pełnienia swojej funkcji. Brak współdziałania i partycypacji w kosztach samorządów (tj. Gmina Nowa Wieś Lęborska, Lębork, Łęczyce, Zarządu Powiatu Lęborskiego oraz Miasta Lęborka) przyczynia się do pogłębiania stagnacji w tej dziedzinie.

Zauważalny jest również podział na „starych” i „nowych” mieszkańców. W kontekście tym zagrożenie pogłębienia się potencjalnych konfliktów połączonych z postępującym procesem urbanizacji i utraty walorów krajobrazowych Gminy Nowa Wieś Lęborska wydaje się najczarniejszym realnym scenariuszem. Ważny jest również problem braku jasnej oferty gminy dla osób i podmiotów zewnętrznych.

Do najważniejszych silnych stron, a co za tym idzie i potencjalnych szans dalszego rozwoju, wymienić należy lokalizację gminy, jej walory przyrodniczo-kulturowe oraz prężnie działające Stowarzyszenia, Kółka Rolnicze i grupy nieformalne na rzecz wsi, które mają do dyspozycji odpowiednie narzędzia w postaci odnowionych świetlic wiejskich i placów zabaw oraz wysoki stopień wykorzystania funduszy europejskich.

Plan Strategiczny Gminy Nowa Wieś Lęborska 2000-2010

Dbając o ciągłość rozwoju i jego harmonijność należy zweryfikować zapisy poprzedniego Planu Strategicznego Gminy Nowa Wieś Lęborska 2000-2010 pod względem aktualności oraz możliwości przynajmniej częściowej kontynuacji jej realizacji.

Za ciągle aktualny uznaje się cel nadrzędny Gminy Nowa Wieś Lęborska sformułowany jako: *„Poprawa warunków życia mieszkańców gminy poprzez: tworzenie możliwości zaspokajania potrzeb materialnych, oświatowych, kulturalnych i zdrowotnych oraz zapewnienie bezpieczeństwa, równomiernego rozwoju wszystkich miejscowości i wpieranie powstawania nowych miejsc pracy”*.

Poniżej w sposób tabelaryczny przedstawiono ocenę aktualności celów wyznaczonych dla poszczególnych dziedzin w Planie Strategicznym Gminy Nowa Wieś Lęborska 2000-2010 .

Cele w Planie Strategicznym Gminy Nowa Wieś Lęborska 2000 - 2010

Nr celu	Opis	Aktualność	Uwagi
CELE W PROBLEMACH STRATEGICZNYCH			
1	problem: złe nawierzchnie dróg cel: wybudować drogi	aktualny	Niektóre z dróg w miejscowości NWL zostały utwardzone: tj. ul. Kisewa, Ogrodowa i Mostowa. ul. Witosa i Na Stoku (w trakcie realizacji). W Mostach utwardzono ok. 2 km dróg (z 6 km). W pozostałych miejscowościach utwardzano bądź remontowano drogi, jednakże problem jest nadal aktualny ze względu na wysokie koszty finansowe.
2.	problem : brak chodników na terenie gminy cel : wybudowanie chodników	aktualny	Niewielka część została zrealizowana jednakże problem jest nadal aktualny ze względu na wysokie koszty finansowe oraz brak dofinansowania chodników przez właścicieli dróg tj. Zarząd Dróg Powiatowych i Zarząd Dróg Wojewódzkich.
3	problem: bezrobocie cel: A. zmniejszenie bezrobocia poprzez pozyskanie nowych miejsc pracy w nowo powstających zakładach pracy (ściągnięcie inwestorów zewnętrznych) - zmniejszenie bezrobocia do 12 % do 2010 roku , B. zatrudnianie bezrobotnych przy budowach dróg i chodników w gminie, C. zatrudnianie bezrobotnych przy inwestycjach na terenie gminy w ilości 10% stanu osobowego wykonawcy inwestycji, D. opracować katalog ulg na okres np. 3 lat dla każdego nowego podmiotu gospodarczego, który zatrudniać będzie określoną liczbę osób bezrobotnych z terenu gminy.	aktualny	Problem bezrobocia jest nadal aktualny, bezrobocie spadło ale nie do zakładanego - 12%. Brak specjalnej oferty dla inwestorów. W Gminnym Zakładzie Usług Komunalnym w Nowej Wsi Lęborskiej zatrudniane są osoby do pracy przy infrastrukturze. Brak wpływu na inwestorów do zatrudniania osób z terenu gminy oraz niewystarczająca ilość osób z odpowiednimi kwalifikacjami zawodowymi.
4	problem: brak dostatecznej promocji gminy cel: A. do roku 2000 powołać komórkę ds. turystyki i promocji gminy (1-2 etaty), B. przygotować i promować tereny pod inwestycje gospodarcze – do roku 2002, C. ustalić jeden dzień w roku , który obchodzony będzie każdego roku jako „święto Gminy” – do 2000 roku.	częściowo aktualny	Gmina posiada komórkę ds. promocji funkcję tą spełnia również Gminny Ośrodek Kultury w Nowej Wsi Lęborskiej. Brak jest natomiast katalogu terenów pod inwestycje. Istnieje szereg imprez promujących gminę, funkcjonuje strona internetowa, gmina bierze udział w targach turystycznych (Poznań, Gdańsk) poprzez LOT „Ziemia Lęborska”, której jest członkiem.
5	problem: mała baza lokalowa szkół i	w niewielkim	W związku z niżem demograficznym

	<p>ich zły stan techniczny</p> <p>cel:</p> <p>A. wybudować osobne budynki dla szkół w Łebieniu i Nowej Wsi Lęborskiej do roku 2010,</p> <p>B. wybudować salę gimnastyczną w Redkowicach do roku 2002,</p> <p>C. poprawić stan techniczny szkół.</p>	stopniu aktualny	brak potrzeby rozbudowy szkół. Powstało Gimnazjum i sala gimnastyczna w Redkowicach oraz dobiega końca remont szkół i ich wyposażenie w Leśnicach i Nowej Wsi Lęborskiej. Stan techniczny pozostałych szkół również uległ poprawie.
6	<p>problem: nieracjonalna sieć szkół podstawowych na terenie gminy i zbyt wysokie koszty utrzymania szkół</p> <p>cel:</p> <p>zweryfikować sieć szkół do stanu jak niżej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 6 pełnych szkół podstawowych od roku szkolnego 2000/2001, – 2 gimnazja od roku szkolnego 2000/2001, – 5 szkół podstawowych (bez Tawęcina) stan do osiągnięcia do roku 2010. 	aktualny	Szkoła Podstawowa w Tawęcinie nadal funkcjonuje. Funkcjonują 4 Gimnazja oraz 5 Szkół Podstawowych oraz 2 oddziały przedszkolne. Zlikwidowano oddział przedszkolny w Chocielewku.
7	<p>problem: niedostateczna sieć dowozu dzieci do szkół</p> <p>cel: od roku 2000 i dalej - należy na bieżąco dokonywać weryfikacji dowozów dzieci.</p>	nieaktualny	-
8	<p>problem: brak kanalizacji w Mostach</p> <p>cel: wybudowanie kanalizacji w Mostach – strona północna – do roku 2010.</p>	częściowo aktualny	-
9	<p>problem: brak kanalizacji w Nowej Wsi Lęborskiej i w Łebieniu</p> <p>cele:</p> <p>A. wybudowanie kanalizacji w Nowej Wsi Lęborskiej do roku 2010,</p> <p>B. wybudowanie kanalizacji w Łebieniu do roku 2010.</p>	częściowo aktualny	Budowa kanalizacji w Nowej Wsi Lęborskiej – w trakcie realizacji. Budowa kanalizacji w Łebieniu nie była możliwa do momentu budowy nowej oczyszczalni ścieków, która została zakończona w grudniu 2010 r.
10	<p>problem: brak oczyszczalni ścieków w Nowej Wsi Lęborskiej</p> <p>cel: wybudowanie oczyszczalni i odprowadzanie ścieków.</p>	nieaktualny	Nowa Wieś Lęborska należy zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych do aglomeracji Lębork. Istniejąca nie spełniająca norm środowiskowych oczyszczalnia ścieków Na Stoku została zamknięta z końcem 2010 r.
11.	<p>problem: zły stan techniczny urządzeń wodociągowych</p> <p>cele:</p>	częściowo aktualny	Stopień zwodociągowania gminy wynosi 98%. Nowe ujęcia wody są na bieżąco realizowane. Nie został zbudowany

	A. wybudować sieć wodociągową, B. budowa nowych ujęć wodnych, C. gospodarka ściekowa		kolektor Mosty – Lubowidz, Łebień i Kębłowo Nowowiejskie, nie zmodernizowano oczyszczalni w Niebędzinie
12	problem: brak uzbrojonych terenów pod budownictwo i przemysł cel: zabezpieczyć i uzbroić tereny pod budownictwo mieszkaniowe i przemysł (Nowa Wieś Lęborska)	aktualny	Ze względu na szybką rozbudowę mieszkalnictwa w stronę Lęborka, Czarnówka i Leby zwiększają się potrzeby w zakresie budowy kanalizacji i wodociągów. Pod inwestycje przemysłowe brak jest nowych terenów, oprócz byłego „POM”. Brak planu zagospodarowania przestrzennego jest czynnikiem hamującym rozwój.
13	problem: zbyt mała baza lokalowa gimnazjów cel: wybudować nowe obiekty dla gimnazjum w Nowej Wsi Lęborskiej i Łebieniu	nieaktualny	Ze względu na niż demograficzny oraz powstanie Gimnazjum w Leśnicach i Redkowicach problem stał się nieaktualny.
14.	problem: brak sali gimnastycznej w Redkowicach cel: wybudować salę gimnastyczną	nieaktualny	Zakończono realizację budowy sali gimnastycznej w 2005 r.
15.	problem: brak przystanku PKP w Mostach cel: wybudować przystanek PKP w Mostach	nieaktualny	nie ma możliwości realizacji budowy przystanku ze środków gminnych – zbyt droga inwestycja
16	problem: niedostateczna sieć gazyfikacji gminy cel: gazyfikacja gminy	nieaktualny	Po przeprowadzonych konsultacjach z inwestorami - brak zainteresowania mieszkańców.
17.	problem: brak telefonizacji niektórych miejscowości w gminie cel: przyłączenie do sieci telefonicznej miejscowości w Gminie	nieaktualny	Rozwój telefonii komórkowej.
18.	problem: zły stan techniczny świetlic wiejskich cel: na bieżąco remontować świetlice wiejskie w poszczególnych miejscowościach	nieaktualny	Pozostaje do remontu świetlica w Garczegorzu i Tawęcinie - w roku 2011 realizacja ze środków unijnych. Pozostałe świetlice będą doposażone w sprzęt multimedialny.
19.	problem: zły stan techniczny boisk sportowych cel: A. remontować na bieżąco: Łebień – bieżnia, B. Nowa Wieś Lęborska.	nieaktualny	Zrealizowano. Bieżnia w Łebieniu wykonana z programu odnowy wsi. Nowa Wieś Lęborska posiada boisko ORLIK 2012.
20	Problem: brak placów zabaw dla dzieci cel: wybudować place zabaw dla dzieci w odpowiednich miejscach	nieaktualny	Wybudowano place zabaw w 19 wsiach z programu odnowa wsi.
21	Problem: zły stan mieszkań komunalnych cel: ze względu na duże koszty utrzymania sprzedać mieszkania	częściowo aktualny	Część mieszkań została sprzedana.

22	problem: słabe wyposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych cel: na bieżąco doposażyć jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych	nieaktualny	Wystarczające wyposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.
23	problem: brak dostatecznego oświetlenia dróg cel: doprowadzić do skutecznego oświetlenia miejscowości gminy	częściowo aktualny	Brak pojedynczych lamp.
24	problem: zły stan dróg gruntowych w gminie cel: do realizacji na bieżąco	aktualny	-

CELE W OBSZARACH STRATEGICZNYCH

1.	Obszar Turystyka: Cel: A. Utworzenie agencji promocji turystyki gminy – jak najszybciej B. Uzbroić tereny pod usługi turystyczne: – nad jezioro Lubowidz (woda , energia elektryczna), – Leśnice, – Redkowice. C. Wydzielenie w planie zagospodarowania przestrzennego terenów atrakcyjnych turystycznie pod inwestycje turystyczne D. Przeszkolenie osób chętnych do prowadzenia kwater agroturystycznych E. Wprowadzenie ulg podatkowych (podatek rolny) dla rolników indywidualnych prowadzących kwatery agroturystyczne: – 80% ulgi – 50% ulgi – 20% ulgi F. Wydzielenie terenów pod budowę domków letniskowych: jezioro Lubowidz	nieaktualny aktualny aktualny nieaktualny aktualny aktualny	Istnieje komórka w Gminie, Gmina należy do LOT „Ziemia Lęborska” i działalność GOK przyczynia się do rozwoju turystyki. Brak uzbrojenia terenów wokół jeziora Lubowidz. Brak planów zagospodarowania dla terenów atrakcyjnych turystycznie. Osoby chętne do prowadzenia kwater agroturystycznych zostały przeszkolone. Nie były wprowadzone ulgi dla osób prowadzących gospodarstwa agroturystyczne. j/w
2	Obszar Rolnictwo: Cel. 1. Utworzenie wysokoprodukcyjnych gospodarstw o różnych kierunkach produkcji, 2. Utworzenie specjalistycznych gospodarstw: produkcja mleka i żywca wołowego pow. 20 szt., 3. Zwiększenie jakości i wydajności	częściowo aktualny	Wymogi unijne w zakresie rolnictwa wywołały samoistny proces w kształtowaniu się gospodarstw rolnych. Wiele gospodarstw zlikwidowało swoją działalność ze względu na reżim SANEPID-u (niekonięcznie spowodowany niedostosowaniem do przepisów).

	<p>produkcji mleka,</p> <p>4. Zwiększenie wydajności zbóż z 1 ha,</p> <p>5. Utworzenie upraw plantacyjnych: – truskawka, – borówka amerykańska, – porzeczka, malina,</p> <p>6. Wyłączenie nieekonomicznych gruntów z użytkowania rolnego do zalesienia,</p> <p>7. Utworzenie szkółek – produkcja krzewów ozdobnych i drzew.</p>		
3.	<p>Obszar Przemysł. Cel: A. Uruchomienie zakładów przemysłu drzewnego (wraz z obecnie funkcjonującymi), B. Uruchomienie zakładów elektrotechnicznych, C. Uruchomienie zakładów przetwórstwa metalowego, D. Uruchomienie zakładów torfowych.</p>	częściowo aktualny	Rynek na bieżąco weryfikuje potrzeby w zakresie potrzeb przemysłowych. Nadal aktualny jest cel: uruchomienie zakładów na bazie torfu.
4.	<p>Obszar Usługi: Cel: A. Rozwinięcie sieci małej gastronomii na trasie : Łeba – Lębork - ścieżka rowerowa, B. Uruchomienie : wypożyczalni rowerów, wypożyczalni sprzętu wodnego, C. Uruchomienie gminnego targowiska w Nowej Wsi Lęborskiej (płody rolne), D. Uruchomienie prywatnych usług przewozowych (dowozy dzieci), E. Uruchomienie punktów usługowych: – Szewskie, – Krawieckie, – Komputerowe, – Szklarskie. F. Uruchomienie kancelarii prawniczej dostępnej dla mieszkańców Gminy G. Uruchomienie punktów skupu: – Ziemiaki, – Owoce, – Zboża. H. Uruchomienie usług odbioru odpadów: – Stałych, – Ciekłych. I. Uruchomienie usług w zakresie dostarczania odbiorcom indywidualnym</p>	częściowo aktualny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak potrzeby powstanie małej gastronomii. ścieżka rowerowa od Nowej Wsi Lęborskiej do Białogardy powstaje w ramach inwestycji Zarządu Dróg Wojewódzkich. 2. Wypożyczalnie rowerów i sprzętu wodnego prowadzi LOT „Ziemia Lęborska”. 3. Brak potrzeby tworzenia Gminnego Targowiska. 4. Prywatni przewoźnicy stanowią podstawę transportu zbiorowego w Gminie Nowa Wieś Lęborska. 5. Powstawanie punktów usługowych uzależnione jest od popytu rynku. 6. Prawnik z Fundacji PARASOL udziela w urzędzie bezpłatnych porad mieszkańcom (do 2014 roku). 7. Istnieją na terenie gminy punkty skupu. 8. Na rynku istnieją firmy świadczące usługi w zakresie odbioru odpadów. 9. Na rynku istnieją firmy świadczące usługi dostarczania odbiorcom surowce energetyczne. 10. Na rynku istnieją firmy świadczące usługi w zakresie wytwarzania wyrobów kowalskich artystyczno-użytkowych.

	<p>surowców energetycznych (trociny, węgiel, drewno, itp.).</p> <p>J. Uruchomienie usług w zakresie wytwarzania wyrobów kowalskich, artystyczno-użytkowych.</p>		
--	---	--	--

Większość z wyznaczonych celów pozostała aktualna. Powodem tego w głównej mierze nie jest brak ich realizacji, czemu przeczy lista zrealizowanych w ostatnich latach inwestycji gminnych, a ich ponadczasowość lub fakt, że przy obecnym stanie prawnym samorząd gminny ma jedynie pośredni wpływ na dane kwestie, które są mocno powiązane z ogólną sytuacją w kraju i województwie lub leżą w zakresie kompetencji ustawowo przyznanych innym szczeblom administracji. Pewne jest, że dobra komunikacja, ekologia i dobra sytuacja materialna mieszkańców zawsze będą znajdować się w zakresie ważnych celów rozwoju każdej gminy.

Z perspektywy czasu, jaki upłynął od momentu opracowania dotychczasowej Strategii rozwoju gminy, elementem wymagającym zmiany jest potrzeba skupienia ograniczonych sił i środków, jakim dysponuje gmina poprzez zwaloryzowanie wyznaczonych celów i wyważenie ich hierarchizacji.

Aktualnym pozostało:

- tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego,
- uzbrojenie i zagospodarowanie terenów wokół jeziora Lubowidz,
- poprawa infrastruktury drogowej,
- ściągnięcie zewnętrznego kapitału, a co za tym idzie zwiększenie miejsc pracy i spadek bezrobocia.

Punkt B – Jak powinna wyglądać gmina w przyszłości?

Wizja

Z każdego źródła zbieranych informacji przy opracowywaniu projektu Strategii rozwoju gminy uzyskano podobne wytyczne odnośnie waloryzacji celów rozwojowych gminy. Jako najważniejsze podawano problemy związane z:

- infrastrukturą techniczną,
- brakiem planów zagospodarowania przestrzennego,
- ochroną środowiska,
- komunikacją i integracją,
- wykorzystaniem walorów położenia i zasobów gminy (w tym przyrody i dziedzictwa kulturowego),
- narastającym problem rozdrabniania i zabudowywania terenów gminy,
- rozwojem i edukacją mieszkańców,
- zaspokajaniem innych, wyżej nie wymienionych, bieżących potrzeb mieszkańców oraz przedsiębiorców.

W związku z powyższym sformułowano następującą wizję przyszłego rozwoju Gminy Nowa Wieś Lęborska:

„Nowa Wieś Lęborska to ekologiczna Gmina zaspokajająca potrzeby jej mieszkańców, oferująca czynny wypoczynek wykorzystujący jej zasoby przyrodnicze i kulturowe, posiadająca atrakcyjną ofertę dla inwestorów, którzy znajdą tu atrakcyjne tereny pod inwestycje.”

Cele rozwoju gminy

Cel strategiczny

Kontynuując dotychczasową Strategię rozwoju gminy oraz uznając jej zapisy w dalszym ciągu za aktualnie nadrzędny cel strategiczny, który stanowi **misję gminy**, pozostawia się bez zmian, a jego obecną treść sformułowano następująco:

„Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy poprzez: tworzenie możliwości zaspokajania potrzeb materialnych, oświatowych, kulturalnych i zdrowotnych oraz zapewnienie bezpieczeństwa, równomiernego rozwoju wszystkich miejscowości i wpieranie powstawania nowych miejsc pracy”

Podrzędne cele strategiczne stanowią rozłożenie celu nadrzędnego strategicznego na jej części składowe – cele operacyjne.

Cele operacyjne

Cel strategiczny wiąże się z szeregiem zagrożeń i potencjalnymi konfliktami. Niezwykle trudnym procesem jest rozwój funkcji mieszkaniowej i gospodarki gminy przy jednoczesnym niezbędnym dla zachowania walorów przyrodniczo-krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego ograniczeniu ekspansji terenowej i ich intensywności na terenach już na te cele zagospodarowanych.

W kilkutyśycznej historii ludzkości wielokrotnie wielcy naszego świata wskazywali, że odległe i trudne do osiągnięcia cele należy zdobywać po kroku. Cele operacyjne stanowią listę niezbędnych kroków, które należy przedsięwziąć, aby dojść do celu.

W związku z tym cel strategiczny podzielony został na poszczególne cele operacyjne:

1. Gmina dostępna i bezpieczna,
2. Gmina zrównoważonego rozwoju,
3. Zdrowa i wykształcona gmina,
4. Gmina zintegrowana,
5. Gmina przedsiębiorcza.

Przy tak brzmiących wizji rozwoju gminy oraz celu strategicznym, wyznaczono następujące cele operacyjne:

nr	Grupa	Cel operacyjny
1	<i>Gmina dostępna i bezpieczna</i>	
1.1.		Poprawa jakości i bezpieczeństwa komunikacji drogowej.
1.2.		Wypracowywanie kolejnych możliwości współpracy z sąsiadującymi gminami, powiatem i województwem.
1.3.		Rozwijanie nowych technik komunikacji mieszkańców ze sobą i ze światem zewnętrznym.
1.4.		Rozwiązanie kwestii związanych z melioracją i terenami zalewowymi.
1.5.		Poprawa poczucia bezpieczeństwa.
1.6.		Wzrost świadomości prawnej i obywatelskiej.
2	<i>Gmina zrównoważonego rozwoju</i>	
2.1.		Wypracowanie wytycznych do planowania ładunku przestrzennego. Zachowanie walorów krajobrazowych – podział terenów gminy pod względem walorów przyrodniczo-krajobrazowych, dziedzictwa kulturowego, zakresu ich ochrony i możliwości ich przyszłego wykorzystania, czyli maksymalnych możliwych intensywności ich zagospodarowania.
2.2.		Rozwój turystyki na terenie gminy.
2.3.		Wykorzystanie zasobów naturalnych.
3.	<i>Zdrowa i wykształcona gmina</i>	
3.1.		Stwarzanie możliwości powiększania zasobu wiedzy całości społeczeństwa gminy.
3.2.		Wypracowanie bodźców i zachęt do samodoskonalenia się i kształcenia ustawicznego.
3.3.		Poprawa dostępu do usług medycznych oraz ogólnego stanu zdrowia mieszkańców.
3.4.		Utrzymywanie jak najlepszego stanu środowiska w gminie i jej sąsiedztwie.
4	<i>Gmina zintegrowana</i>	
4.1.		Dążenie do jak największej integracji mieszkańców gminy oraz likwidacji dzielących je barier.
4.2.		Zwiększenie poczucia tożsamości mieszkańców z miejscem ich zamieszkania.
5	<i>Gmina przedsiębiorcza</i>	
5.1.		Wypracowanie jasnego wizerunku gminy.
5.2.		Przygotowanie i promocja oferty gminy.

Przyjęta numeracja (1, 2, 3, 4 i 5) jest jednoczesną waloryzacją wagi danych celów na podstawie potrzeb społecznych. Wszelkie możliwe środki znajdujące się w dyspozycji gminy

powinny być przeznaczane, a kolejno programy opracowywane według takiego ich uporządkowania.

Za najskuteczniejsze metody realizacji celów operacyjnych należy uznać takie, gdzie realizując jedno ze wskazanych celów uzyskuje się równolegle przynajmniej nieznaczną poprawę sytuacji w dziedzinie objętej innym celem. Realizacja jednego celu nie wyklucza jednoczesnej realizacji innego.

Powyższa lista nie jest zbiorem zamkniętym i dopuszczalne jest wyłonienie innych celów operacyjnych, o ile wykazany zostanie ich bezpośredni związek z realizacją nadrzędnego celu strategicznego.

Jak z punktu A dojść do punktu B?

Pytanie, na jakie powinna odpowiedzieć każda Strategia rozwoju to nie tylko, jaka przyszłość gminy jest najlepsza, ale również, w jaki sposób ją osiągnąć.

Realizacja strategii

We współczesnym świecie gminy i miasta osiągają sukces dzięki umiejętnemu łączeniu elementów konkurencji i współpracy, wspierania jednostek najbardziej efektywnych i pomocy osobom nieprzystosowanym. Wymagane jest poszukiwanie i wspólne wspieranie osób i podmiotów, które stanowią „lokomotywy” napędzające lokalny rozwój przy jednoczesnym ujawnianiu i wspieraniu osób i podmiotów najgorzej funkcjonujących w realiach dzisiejszej gospodarki wolnorynkowej. Oznacza to, że samorząd gminy nie jest jedynym i wyłącznym podmiotem Strategii rozwoju, chociaż ponosi odpowiedzialność za jej sformułowanie i uchwalenie. Jedyną drogą do jej realizacji jest wspólne dążenie do realizacji jej założeń zarówno mieszkańców gminy jak i jej administracji oraz działających na jej obszarze podmiotów gospodarczych i stowarzyszeń.

Realizacja celów

Zakłada się, że dla każdego z wyznaczonych celów operacyjnych (od 1.1 do 5.2) należy zrealizować przynajmniej jeden program rozwojowy. Opracowując je należy uwzględnić sposoby ich monitoringu oraz ocenę ich skuteczności. Jednym z ważniejszych założeń każdego programu jest ustalenie kryteriów jego oceny na podstawie mierzalnych wielkości.

Każdy cel powinien mieć swojego opiekuna. Osobę lub wyznaczoną grupę osób odpowiedzialnych za jego realizację. Praca tych osób powinna polegać na przygotowaniu kolejnych programów realizujących cel, nadzorowaniu ich realizacji oraz oceny końcowej jego skuteczności.

Zawarte w niniejszej Strategii rozwoju gminy działania należy traktować, jako otwarty zestaw wymagający uzupełnienia i szczegółowego opracowania na etapie realizacji Strategii rozwoju gminy, a wymienione idee stanowią jedynie inspirację dla osób wyznaczonych do przygotowania i realizacji wymienionych w Strategii rozwoju gminy celów operacyjnych. Wskazane jest poszukiwanie kolejnych programów zgodnych z wyznaczonymi celami, ich uszczegóławiania i jeżeli zachodzi taka potrzeba modyfikacja już wymienionych.

Poniższa tabela stanowi listę propozycji działań uporządkowaną wg celów operacyjnych.

Nr	Grupa	Cel operacyjny	Działania
1	<i>Gmina dostępna i bezpieczna</i>		
1.1.		Poprawa jakości i bezpieczeństwa komunikacji drogowej	<ul style="list-style-type: none"> – Modernizacja, budowa i poprawa stanu technicznego nawierzchni dróg i chodników wraz z infrastrukturą towarzyszącą, – budowa ścieżek i dróg rowerowych.
1.2.		Wypracowywanie kolejnych możliwości współpracy z sąsiadującymi gminami, powiatem i województwem.	<ul style="list-style-type: none"> – Program imprez organizowanych z wybraną lub wybranymi gminami sąsiednimi lub powiatem, – poszukiwanie możliwości realizacji zadań województwa na terenie gminy.
1.3.		Rozwijanie nowych technik komunikacji mieszkańców ze sobą i ze światem zewnętrznym.	Zapewnienie powszechnego dostępu do internetu, tworzenie społeczeństwa informacyjnego oraz wspieranie nowoczesnych technologii.
1.4.		Rozwiązanie kwestii związanych z melioracją i terenami zalewowymi.	<ul style="list-style-type: none"> – Rozwiązanie kwestii związanych z melioracją i terenami zalewowymi, – gminny program retencji wód opadowych.
1.5.		Poprawa poczucia bezpieczeństwa.	Poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz zapobieganie przestępczości
1.6.		Wzrost świadomości prawnej i obywatelskiej.	Gminne spotkania z prawnikiem.

2	Gmina zrównoważonego rozwoju		
2.1.		Wypracowanie wytycznych do planowania ładu przestrzennego. Zachowanie walorów krajobrazowych – podział terenów gminy pod względem walorów przyrodniczo-krajobrazowych, dziedzictwa kulturowego, zakresu ich ochrony i możliwości ich przyszłego wykorzystania, czyli maksymalnych możliwych intensywności ich zagospodarowania.	<ul style="list-style-type: none"> – Aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, – sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowa Wieś Lęborska.
2.2.		Rozwój turystyki na terenie gminy.	<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, zwłaszcza zagospodarowanie terenów wokół jeziora Lubowidz i rzeki Łeby, – rozszerzenie oferty produktów turystycznych gminy, – rozwój atrakcji i szlaków turystycznych oraz infrastruktury informacyjnej, – wsparcie działań sektora prywatnego w zakresie szkoleń dotyczących tworzenia i rozwoju lokalnych produktów turystycznych, – wprowadzenie systemu zarządzania oraz diagnozy potrzeb sektora usług turystycznych w gminie, – stworzenie warunków dla rozwoju twórczości, edukacji regionalnej i kultury gminy, – wspieranie rewitalizacji zabytkowych obiektów oraz ochrona dóbr kultury, – wspieranie rozwoju agroturystyki, – kształcenie kadr dla turystyki agroturystyki, – promowanie rolnictwa ekologicznego.
2.3.		Wykorzystanie zasobów naturalnych	<ul style="list-style-type: none"> – Wykorzystanie zasobów torfów do celów leczniczych,

			<ul style="list-style-type: none"> – wykorzystanie pokładów gazu łupkowego, – racjonalne i kontrolowane wydobycie kruszyw i gliny, – zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na bazie słońca, wiatru i wody.
3.	<i>Zdrowa i wykształcona gmina</i>		
3.1.		Stwarzanie możliwości powiększania zasobu wiedzy całości społeczeństwa gminy.	<ul style="list-style-type: none"> – Umożliwienie szerszej grupie dzieci uczestnictwa w edukacji przedszkolnej, – poprawa jakości nauczania w szkołach, – wzmocnienie zasobów ludzkich poprzez kształcenie zawodowe i możliwości podwyższania kwalifikacji zawodowych, – stworzenie programu pomocowego jako systemu wpływającego na poprawę szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z najuboższych rodzin, – upowszechnianie nauki języków obcych, edukacji ekologicznej, obywatelskiej i europejskiej w szkołach.
3.2.		Wypracowanie bodźców i zachęt do samodoskonalenia się i kształcenia ustawicznego	<ul style="list-style-type: none"> – Wsparcie grup szczególnego ryzyka dla zwiększenia ich szans na zatrudnienie, – stworzenie aktywnych form zwalczania bezrobocia oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, – utworzenie żłobka.
3.3.		Poprawa dostępu do usług medycznych oraz ogólnego stanu zdrowia mieszkańców.	<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój i poprawa jakości funkcjonowania gminnej sieci placówek ochrony zdrowia, – rozwój sieci terenów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych, – wprowadzanie programów profilaktycznych, szczególnie dotyczących chorób nowotworowych, – wprowadzanie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży realizowanych w

			<p>szkołach (uzależnienia, także od Internetu, zasady zdrowego żywienia, wady postawy, wady wzroku i słuchu, stan uzębienia),</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapewnienie opieki lekarskiej w szkołach i przedszkolach, w tym stomatologa, – promowanie nowoczesnej profilaktyki społeczno-zdrowotnej.
3.4.		Utrzymywanie jak najlepszego stanu środowiska w gminie i jej sąsiedztwie.	<ul style="list-style-type: none"> – Wprowadzenie segregacji odpadów oraz ich selektywnej zbiórki, – propagowanie kompostowania odpadów organicznych przez mieszkańców we własnym zakresie, – edukacja ekologiczna, – utylizacja azbestu przez uprawnione firmy, – poprawa dostępności do dobrej jakości wody pitnej, – rozwój systemu wsparcia dla osób starszych w środowisku zamieszkania, – rozwiązanie kwestii związanych ze spalaniem i wywozem śmieci, – rozwiązanie kwestii nielegalnego wylewu fekaliów z szamb przez mieszkańców, – budowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, – rozwój i wspieranie wprowadzania na terenie gminy technologii przyjaznych środowisku.
4	Gmina zintegrowana		
4.1.		Dążenie do jak największej integracji mieszkańców gminy oraz likwidacji dzielących je barier.	<ul style="list-style-type: none"> – Umacnianie wspólnoty lokalnej i więzi sąsiedzkich – program wyszukiwania i wspólnego rozwiązywania problemów gminy, – program wsparcia osób organizujących i inicjujących życie społeczne – działacze społecznych,

			<ul style="list-style-type: none"> – konkurs wiedzy o gminie, – konkurs na najładniejszy ogród, posesje itp. – organizacja tematycznych festynów i zabaw dla mieszkańców gminy w tym najmłodszych, – organizacja wyjazdów dla dzieci z terenu gminy, – wypracowanie szeregu korzyści dla osób zameldowanych na terenie gminy.
4.2.		Zwiększenie poczucia tożsamości mieszkańców z miejscem ich zamieszkania.	<ul style="list-style-type: none"> – Umacnianie wspólnoty lokalnej i więzi sąsiedzkich – program wyszukiwania i wspólnego rozwiązywania lokalnych problemów, – realizacja programu Odnowa Wsi i Leader, – aktywizowanie życia społecznego i mobilizowanie społeczności lokalnych m. in. poprzez włączanie się instytucji i szkół w organizowanie zajęć dla mieszkańców, – program inicjowania i wspierania życia społecznego wokół lokalnych szkół, – tworzenie miejsc spotkań integracyjnych w poszczególnych miejscowościach, – wspieranie rozwoju kultury fizycznej i sportu w oparciu o bazę szkolną, – program lekcji i wykładów z historii gminy.
5	Gmina przedsiębiorcza		
5.1.		Wypracowanie jasnego wizerunku gminy.	<ul style="list-style-type: none"> – Wyłonienie marki gminy, – program cyklicznych ponad lokalnych imprez organizowanych w gminie jako część promocji gminy.
5.2.		Przygotowanie i promocja oferty gminy.	<ul style="list-style-type: none"> – Wspieranie współpracy międzygminnej i międzynarodowej, – maksymalne wykorzystanie środków pomocowych przez

			gminę, przedsiębiorstwa i sektor pozarządowy, – program dla rozwoju małej przedsiębiorczości, – program wsparcia rolników, – program wsparcia lokalnych przedsiębiorstw, – przygotowanie (pełne uzbrojenie) terenów przeznaczonych pod inwestycje.
--	--	--	--

Monitoring realizacji Strategii

Zmierzając do wyznaczonej w Strategii rozwoju gminy przyszłości niezbędne jest cykliczne sprawdzanie postępu. Tylko w drodze monitorowania i raportowania zmian, jakie są uzyskiwane dzięki realizacji kolejnych działań możliwe jest zweryfikowanie postępu prac przy realizacji celu strategicznego. Czynności te umożliwiają dokonywanie weryfikacji i modyfikacji przygotowywanych kolejnych programów tak, aby były bardziej dostosowane do potrzeb, a co za tym idzie uzyskane zostały lepsze ich efekty końcowe.

W ramach pracy urzędu gminy należy wyznaczyć osobę odpowiedzialną za realizację całości Strategii rozwoju gminy, która w zakresie swoich obowiązków służbowych będzie miała wskazane koordynowanie prac oraz:

- sporządzenie raz w roku sprawozdania z realizacji Strategii rozwoju gminy i umieszczanie na stronie internetowej, w tym badanie zgodności zapisów WPI, WPF
- i wydatków budżetowych z zapisami Strategii rozwoju gminy,
- wypracowanie i doskonalenie monitoringu sytuacji w gminie i potrzeb mieszkańców oraz bieżącej reakcji na jej negatywne zmiany,
- opracowanie krótkiej ankiety przedkładanej osobom rejestrującym działalność gospodarczą z pytaniami m.in. dotyczącymi ogólnego okresu prowadzenia działalności i przyczyn rejestrowania się na terenie gminy oraz raportowanie jej wyników w ramach corocznego sprawozdania z realizacji Strategii rozwoju gminy,
- opracowanie krótkiej ankiety przedkładanej osobom meldującym się w gminie
- z pytaniami m.in. dotyczącymi dotychczasowego czasu zamieszkania na terenie gminy i przyczyn meldowania się oraz raportowanie jej wyników w ramach corocznego sprawozdania z realizacji Strategii rozwoju gminy,
- przynajmniej raz w okresie kadencji badania w całej gminie dotyczące jakości życia

– i oceny zmian na terenie gminy, a także jakości prac urzędu i władz samorządowych. Każde sprawozdanie z realizacji Strategii rozwoju gminy winno być sporządzone w oparciu o takie same lub łatwo porównywalne ze sobą wskaźniki. Poniżej zawarto listę zalecanych wskaźników:

- przyrost naturalny na 1000 mieszkańców,
- saldo migracji na 1000 mieszkańców,
- dochód w gospodarstwach domowych ogółem i w przeliczeniu na 1 osobę,
- odsetek osób żyjących poniżej minimum egzystencjalnego i socjalnego,
- udział bezrobotnych w liczbie osób czynnych zawodowo,
- udział kobiet bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych,
- udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych,
- udział osób bezrobotnych w wieku 50+ w liczbie osób bezrobotnych,
- liczba ludności z wykształceniem wyższym na 1000 mieszkańców w wieku 25+.

Budżet Gminy Nowa Wieś Lęborska a możliwości realizacji Strategii Rozwoju

Podstawowym narzędziem realizacji Strategii rozwoju gminy są gminne środki finansowe oraz wsparcie pozyskane z różnych funduszy zewnętrznych. Większość ambitnych zamierzeń zwykle wykracza jednak poza gminne możliwości budżetowe. Oczywiście jest, że budżet, jakim dysponuje Gmina Nowa Wieś Lęborska, nie pozwala na zrealizowanie niniejszej Strategii rozwoju gminy samodzielnie. Nie możliwe jest, bez wykorzystania zewnętrznych źródeł finansowania, zrealizowanie jej w całości zarówno w przeciągu jednej kadencji Rady Gminy, czy Wójta jak i w założonym okresie, na jaki została opracowana Strategia rozwoju gminy. Przeprowadzona na potrzeby niniejszego dokumentu uproszczona analiza zestawiająca budżety gminy z ostatnich kilku lat wskazuje na kolejne narastanie potrzeb oraz wolniej wzrastające przychody. Bilans roczny wykazuje, że w kasie gminy pozostają niewystarczające środki potrzebne na realizację dużych inwestycji gminnych. Równocześnie wskazane cele operacyjne niejednokrotnie dotyczą kwestii będących w zakresie innych szczebli administracyjnych. Dlatego niezbędne jest poszukiwanie różnych rozwiązań z zastosowaniem takich metod działania, jak: przedsięwzięcia publiczno-prywatne, współpraca międzygminna, pozyskiwanie środków pozabudżetowych, zlecanie zadań publicznych organizacjom społecznym, interwencyjne działania rządu, władz regionalnych i powiatowych.

Analizę przeprowadzono na podstawie zestawień realizacji budżetów w latach 2005 — 2009. W trakcie analizy poszukiwano głównych źródeł dochodów i wydatków gminy. Gmina bezpiecznie szacuje zarówno swoje dochody jak i wydatki co niewątpliwie wpływa na jej stabilność finansową. Środki finansowe pochodzące ze źródeł zewnętrznych stanowią wysoki procent całości rocznych dochodów gminy jednak nigdy nie przekroczyły one połowy całości dochodów, co wskazuje na stosunkowo duży potencjał gminy na wypadek potrzeby samodzielnego ponoszenia kosztów jej funkcjonowania.

Głównym źródłem dochodów w Gminie Nowa Wieś Lęborska jest podatek rolny ze względu na charakter gminy oraz podatek od dochodów osób fizycznych. Sami więc mieszkańcy gminy i ich sytuacja materialna jest największą wartością z punktu widzenia finansów gminy. Bezpośrednio związana z tym jest wartość przychodów do kasy gminnej z tytułu środków transportowych, a więc ilości pojazdów jaką dysponują mieszkańcy i podmioty prowadzące na jej terenie działalność gospodarczą. Stosunkowo niską liczbę dochodów z tytułu podatków od osób prawnych tłumaczyć można faktem, że jedynie część z nich zarejestrowała swoją działalność i ma swoją siedzibę w Gminie Nowa Wieś Lęborska. Nie bez wpływu na budżet gminy pozostał kryzys gospodarczy, który uwidocznił się w 2009 roku.

Ogólny silny wzrost ilości środków przeznaczanych na inwestycje gminne, równoległy wzrost dochodów z tytułu podatku od dochodów osób fizycznych oraz fakt relatywnie dużego udziału w dochodach gminy dochodów własnych świadczy o dobrej kondycji finansowej gminy. W nadchodzących latach najważniejsza wydaje się potrzeba wzmocnienia pozytywnych trendów wzrostowych panujących na terenie Gminy oraz dalsze unikanie wzrostu zadłużenia gminy, co niestety zbyt często w naszym kraju bywa główną metodą na finansowanie inwestycji samorządowych. W latach 2005 – 2007 wysokość zadłużenia gminy malała, co wynika m.in. z kosztów obsługi długu publicznego ujętych w kolejnych budżetach gminy. Niestety wartość ta wzrosła w latach 2008 – 2009. Nie wydaje się jednak aby, przynajmniej na razie, było to poważne obciążenie dla budżetu gminy. Trend ten, mimo to, należy traktować jako niekorzystny i warto byłoby poszukiwać możliwości jego przeciwdziałania. Może być to mocno utrudnione przy ciągłym wzroście ilości powierzanych zadań samorządom lokalnym przez władzę centralną oraz nie do uniknięcia przy wykorzystywaniu dodatkowych środków z funduszy pochodzących z Unii Europejskiej oraz Skarbu Państwa. Te zaś wydają się niezbędne do dalszego utrzymania wzrostu nakładów przeznaczanych na inwestycje.